

ELEKTRĖNŲ SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Nuotraukoje bibliotekos darbuotojų J. Volungevičienės ir dalininkės R. Čepienės 2021 m. išleistos knygelės apie Elektrėnų krašto kultūros paveldą

I. TURINYS

Ataskaitoje naudojamos santrumpos	3
I. BIBLIOTEKOS VEIKLOS TIKSLŲ 2021 METAIS ĮGYVENDINIMAS	4
II. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS	6
Bibliotekų tinklas, gyventojų sutelkimas.....	6
Atviros lankytojams valandos	6
Nestacionarinis aptarnavimas	6
Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas	7
III. BENDROJI BIBLIOTEKOS FIZINIŲ VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA	8
Gyventojų sutelkimas bibliotekose.....	8
Fizinių vartotojų sudėtis	8
Kiekvienos skaitytojų grupės naudojimosi pagrindinėmis bibliotekos paslaugomis analizė.....	9
IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS.....	11
Veiksniai, lėmę kultūrinės edukacinės veiklos turinį	11
Bendroji renginių charakteristika	11
Parodos, parodų pristatymai	11
Žodiniai ir kompleksiniai renginiai	12
Virtualūs renginiai	14
Edukaciniai užsiėmimai.....	14
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	16
Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs apsilankymai	16
Elektroninio katalogo kūrimas.....	16
Naudojimosi leidinių užsakymo, rezervavimo ir grąžinimo termino paslaugomis.....	16
Duomenų bazių panaudojimas	16
Informacinių užklausų tenkinimas naudojant paslaugą „Klausk bibliotekininko“ ir kitus užklausų vykdymo būdus	17
Naudojimosi interneto paslaugomis	17
Socialinių tinklų panaudojimas	18
VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT TOBULINTI PASLAUGAS.....	21
Projektai.....	21
Dalyvavimas įvairiose kitų institucijų programose, projektuose	21
VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ.....	23
Bibliotekos viešinimas.....	23
Atstovavimas ir partnerystė	23

VIII.	DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS	24
	Fondo būklė	24
	Dokumentų gautis.....	25
	Dokumentų nurašymas	29
	Kraštotyros dokumentų fondas ir jo panaudojimas	29
	Kraštotyros fondas, kraštotyros įrašų skaičius, kraštotyros darbų skaičius.....	29
	Informacinių dokumentų fondas.....	30
	Regėjimo negalią turinčių vartotojų fondas	30
	TBA	30
	Dokumentų fondo apsauga	31
	Leidinių atnaujinimo galimybės bibliotekoje	32
	Vartotojų negražintų dokumentų išieškojimo būdai, šio darbo rezultatai, problemos	32
IX.	TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA.....	33
	Dalyvavimas tyrimuose	33
	Metodinės veiklos kryptys ir uždaviniai.....	34
	Metodinių rekomendacijų rengimas	34
	Praktinės pagalbos teikimas.....	34
X.	BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBUOTOJAI IR JŲ PROFESIONALUMO UGDYMAS	35
	Bibliotekos organizacinė struktūra	35
	Skyrių funkcinė atsakomybė	35
	Bendroji darbuotojų charakteristika	36
XI.	PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ.....	39
XII.	FINANSAVIMAS	40
XIII.	Lėšos dokumentams įsigyti.....	41
	IŠVADOS	42

ATASKAITOJE NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

ESVB – Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka
fiz. vnt. – fizinis vienetas
KM – Kultūros ministerija
KF – kaimo filialas
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema
lit. - literatūra
MF – miesto filialas
n. pav. - nauji pavadinimai
pav. – pavadinimas
proc. – procentas
suaug. - suaugusiųjų
SVB – savivaldybės viešoji biblioteka
VB – viešoji biblioteka

I. BIBLIOTEKOS VEIKLOS TIKSLŲ 2021 METAIS ĮGYVENDINIMAS

2021 m. veikla buvo vykdoma atsižvelgiant į ESVB 2021-2023 m. strateginiame plane numatytus tikslus ir uždavinius, bei 2021-ųjų metų bibliotekos veiklos plane numatytas veiklas.

2021 metai bibliotekininkams labiausiai įsiminė dėl liepos 27 d. Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) duomenų perkėlimo į modernizuotą sistemą ibiblioteka.lt, ko pasekoje susidūrėme su neplanuotomis problemomis aptarnaujant skaitytojus, komplektuojant fondus bei analizuojant veiklos rodiklius. Kai kurios ibiblioteka.lt informacinės sistemos funkcijos pilnai pradėjo funkcionuoti tik 2021 m. metų pabaigoje, tai neigiamai įtakojo vartotojų aptarnavimą bei pačių darbuotojų darbą aptarnaujant skaitytojus. Visgi panašu, kad kai kurios bibliotekoms svarbios funkcijos taip ir nebus pilnai įgyvendintos ibiblioteka.lt sistemoje, vis dar liko neišspręstas vartotojų pasiskirstymo pagal bibliotekas klausimas, po LIBIS migracijos į ibiblioteka.lt nežinome kiek kiekviena mūsų savivaldybės biblioteka aptarnauja skaitytojų, sistema gali pateikti tik bendrą visos ESVB skaitytojų skaičių, todėl tapo sunku vertinti bibliotekų bei jas aptarnaujančių darbuotojų darbą, nežinant kiek ji aptarnauja skaitytojų.

2021 m. pasižymėjo dideliu gyventojų sergamumu COVID-19, tai neigiamai paveikė bibliotekų veiklos rezultatus: sumažėjo skaitytojų, dokumentų išduotis ir kiti rodikliai. COVID-19 formavo pasikeitusius gyventojų įpročius: žmonės dažniau laiką leido namuose, mažiau bendravo, rečiau lankėsi viešose įstaigose, renginiuose ir pan.

Visgi, nepaisant kliūčių, stengėmės formuoti teigiamą gyventojų požiūrį į skaitymą, stengėmės įgyvendinti 2021-2023 m. ESVB strateginiame veiklos plane numatytus tikslus ir uždavinius:

1 tikslas. Formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, didinti kultūrinių renginių prieinamumą.

- ✓ organizavome įvairaus pobūdžio tradicinius renginius, parodas, edukacijas;
- ✓ organizavome virtualius renginius bei parodas;
- ✓ virtualioje erdvėje pristatėme naujas knygas bei kitas bibliotekų paslaugas;
- ✓ viešiname knygų užsakymo bei rezervavimo per elektroninį katalogą paslaugą;
- ✓ organizavome susitikimus su skaitytojais per ZOOM platformą;
- ✓ Vaikų darželių auklėtiniams organizavome virtualius bibliotekos, jos paslaugų bei knygelių pristatymus.

2 tikslas. Kaupti, tvarkyti ir saugoti universalų dokumentų fondą, atitinkantį bendruomenės poreikius.

- ✓ sistemingai komplektavome bibliotekos vartotojų poreikius atitinkančius spaudinius ir kitus dokumentus;
- ✓ vykdėme dokumentų atranką, nurašėme aktualumą praradusius, susidėvėjusius dokumentus;
- ✓ užtikrinome dokumentų fondų apsaugą;

3 Tikslas: užtikrinti Elektrėnų krašto kultūros paveldo kaupimą, saugojimą ir sklaidą.

- ✓ kaupėme ir saugojome dokumentinį savo krašto kultūros paveldą;
- ✓ rinkome medžiagą apie savo krašto kūrėjus;
- ✓ kūrėme bibliografinius kraštotyrinius aprašus;
- ✓ viešiname ir populiariname kraštiečių kūrybą;
- ✓ organizavo susitikimus su savo krašto kūrėjais;
- ✓ įgyvendiname projektines kultūros paveldo objektų įamžinimo bei viešinimo veiklas.

4. Tikslas Kurti ir plėtoti elektronines bibliotekos paslaugas, tobulinti gyventojų kompiuterinio raštingumo įgūdžius.

- ✓ teikėme viešą interneto prieigą visose savivaldybės bibliotekose;
- ✓ giliname vartotojų kompiuterinio raštingumo žinias, organizavo kompiuterinio raštingumo mokymus;
- ✓ viešiname prenumeruojamas elektronines duomenų bazines;
- ✓ sudarėme sąlygas naudotis programuojamais robotikos rinkiniais, bepilotėmis skraidyklėmis, kūrybiniu paketu, skirtu nuotraukų ir video failų apdorojimui.

5. Tikslas: Kelti darbuotojų kvalifikaciją, formuoti teigiamą bibliotekininko įvaizdį.

- ✓ informavome visuomenę apie bibliotekos veiklą, viešiname bibliotekos paslaugas;
- ✓ skatinome darbuotojus mokytis ir tobulėti;
- ✓ ugdėme darbuotojų skaitmeninio raštingumo gebėjimus siekiant gerinti elektroninių paslaugų kokybę skaitytojams.

II. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Bibliotekų tinklas, gyventojų sutelkimas

ESVB sistemą sudaro 12 bibliotekų: Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka, Vievio miesto filialas ir 10 kaimo filialų: Abromiškių, Balceriškių, Beižionių, Jagėlonių, Gilučių, Kazokiškių, Kietaviškių, Pakalniškių, Pastrėvio, Semeliškių. Dėl užsitęsusių techninių problemų, Vievio miesto filialas 2021-ais metais negalėjo į naująją biblioteką įsileisti lankytojų.

Remiantis išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2021-12-31 Elektrėnų savivaldybėje gyveno 23095 gyventojai (1008 mažiau nei 2020 m.), vienai savivaldybės bibliotekai vidutiniškai teko 1925 gyventojai.

Elektrėnų savivaldybės teritorija suskirstyta į 8 seniūnijas: Elektrėnų, Vievio, Kietaviškių, Semeliškių, Pastrėvio, Gilučių, Kazokiškių, Beižionių. Elektrėnų seniūnijoje yra įsikūrusios 2 bibliotekos: Elektrėnų centrinė biblioteka ir Abromiškių filialas, Vievio seniūnijoje – 3 bibliotekos: Vievio, Balceriškių ir Pakalniškių, visose kitose seniūnijose yra po 1 biblioteką. Problema – labiau nutolusių kaimų (Lazdėnų, Panerių, Strėvininkų) gyventojų galimybės pasinaudoti bibliotekų paslaugomis yra ribotos, kadangi artimiausia biblioteka yra nutolusi daugiau nei per 5 km.

2021 m. Elektrėnų savivaldybės viešųjų bibliotekų tinkle buvo sutelkta 17,5 proc. gyventojų, t. y. 10,9 proc. mažiau nei 2020 m. Labai didelę įtaką gyventojų sutelkimo procento mažėjimui turėjo didelis sergamumas COVID-19.

Atviros lankytojams valandos

Viešoji biblioteka ir padaliniai dirbo vadovaudamiesi Elektrėnų savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu „Dėl Elektrėnų savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto įstaigų darbo laiko suderinimo“ Nr. V. TS – 170 bei 2017 m. rugsėjo 27 d. sprendimu „Dėl Elektrėnų savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 23 d. sprendimo Nr. V. TS-170 „Dėl Elektrėnų savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto įstaigų darbo laiko suderinimo“ dalinio pakeitimo“ Nr. V. TS – 192.

Elektrėnų viešoji biblioteka lankytojams buvo atvira pirmadieniais-penktadieniais nuo 9 iki 19 val., šeštadieniais nuo 8 iki 15 val. 2021 m. Elektrėnų biblioteka buvo atvira lankytojams 265 dienas. Vievio miesto filialas dėl techninių kliūčių ribojo savo teikiamas paslaugas, skaitytojams buvo teikiamos tik leidinių skolinimo/grąžinimo paslaugos, lankymasis fonduose bei spausdinimo ir kopijavimo paslaugos nebuvo teikiamos. Dauguma kaimo filialų, išskyrus Gilučių ir Semeliškių filialus, buvo atviri lankytojams pirmadieniais-penktadieniais nuo 10 iki 18 val., Gilučių filialas – antradieniais-šeštadieniais nuo 10 iki 18 val., Semeliškių filialas – pirmadieniais-penktadieniais nuo 9 iki 17 val.

Kiekvienoje ESVB tinklo bibliotekoje lankytojai turėjo galimybę naudotis ne tik stacionariais kompiuteriais, pajungtais prie interneto, bet taip pat ir nemokamu WIFI.

Nestacionarinis aptarnavimas

Gyventojus, turinčius judėjimo negalią ar dėl kitų priežasčių negalinčius atvykti į biblioteką, nestacionariai aptarnauja knygnešiai. Knygnešiai – bibliotekos bėdiuliai, dažniausiai skaitytojai, padedantys bibliotekos darbuotojams aptarnauti skaitytojus, kurie negali atvykti į biblioteką.

Knygnešystė

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų	
	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.
Elektrėnų VB	29	16	49	16
Vievio MF	11	14	11	13
KF	40	46	47	55
Viso ESVB	80	76	107	84

2021 m. bibliotekininkams talkino 80 knygnešių (4 daugiau nei 2020 m.). Daugiausiai knygnešių tarp kaimo filialų turi Kietaviškių filialas – 11.

Vievio biblioteka 2021 m. inicijavo akciją – biblioteka ant ratų „Knygas vežam – knygos veža“. Knygų pavežėjimo paslaugą visus metus teikė nutolusio Panerių kaimo gyventojams. Maždaug 1-2 kartus per mėnesį, pagal iš anksto suderintą grafiką vežė į Panerių kaimą skaitytojų užsakytas knygas bei periodinius leidinius.

Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas

Teikiant paslaugas neįgaliesiems, bendradarbiauome su Elektrėnų krašto neįgaliųjų sąjunga, Paramos šeimai tarnyba, Elektrėnų savivaldybės socialinės paramos skyriumi ir kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis. Neįgaliuosius ir senyvo amžiaus žmones mielai aptarnavo knygnešiai bei socialiniai darbuotojai, neretai knygas neįgaliesiems kaimynams pristatė ir bibliotekų darbuotojai.

2021 m. siekdami didinti bibliotekos atvirumą, paslaugų prieinamumą, pradėjome organizuoti knygų ir leidinių pavežėjimo į namus paslaugą. Šia paslauga gali naudotis asmenys turintys judėjimo negalią, arba dėl amžiaus negalintys savarankiškai lankytis bibliotekoje. 2021 m. leidinių pavežėjimo paslauga naudojosi 10 pastovių vartotojų ir 3 vartotojai, kuriems šios paslaugos reikėjo tik ligos laikotarpiu. Iš viso per 2021 m. knygų pavežėjimo paslauga buvo organizuota 130 kartų.

III. BENDROJI BIBLIOTEKOS FIZINIŲ VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

Gyventojų sutelkimas bibliotekose

2021 m. Elektrėnų SVB paslaugomis naudojosi 4040 registruotų vartotojų (2823 vartotojais mažiau nei 2020 m.), tai sudaro – 17,5 proc. nuo visų savivaldybės gyventojų, iš jų 666 vaikai iki 14 metų (2020 m. – 1494). Per 2020 metus visoje ESVB sistemoje užsiregistravo 295 naujas bibliotekos vartotojas (2020 m. – 641).

Fizinių vartotojų sudėtis

Vartotojų skaičius

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	Vartotojų skaičius 2021 metais			Vartotojų skaičius 2020 metais			Skirtumas (iš viso)
	Iš viso	Perregistruoti	Naujai užregistruoti	Iš viso	Perregistruoti	Naujai užregistruoti	
ESVB	4040	3745	295	6863	6222	641	-2823

2021 m. buvo įgyvendinami LIBIS ir elektroninių paslaugų portalo ibiblioteka.lt modernizavimo, sistemos diegimo ir atnaujinimo darbai, duomenys iš senosios LIBIS sistemos buvo perkelti į naująją ibiblioteka.lt. Deja, bet naujoje ibiblioteka.lt sistemoje neatsispindi registruotų bibliotekos vartotojų pasiskirstymas pagal bibliotekas, todėl nežinome kiek kurioje Elektrėnų savivaldybės bibliotekoje yra registruotų vartotojų, žinome tik bendrą registruotų vartotojų skaičių visose 12-oje Elektrėnų savivaldybės bibliotekų.

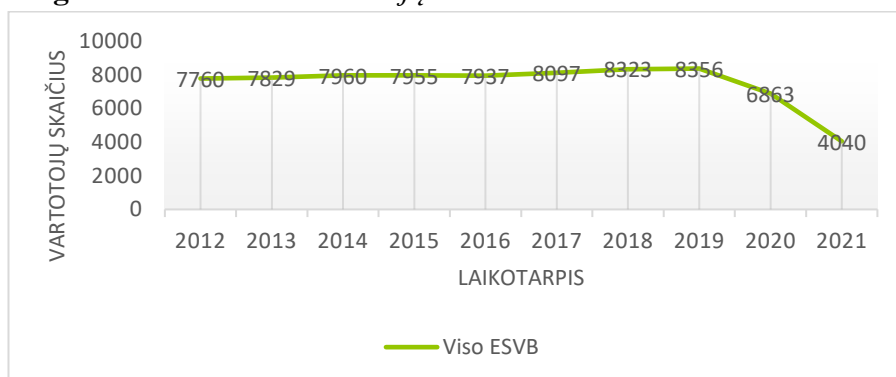
Toks ryškus vartotojų sumažėjimas siejamas ne tik su COVID-19, bet ir su 2021 m. vis dar neatidaryta Vievio miesto biblioteka.

Vartotojų sudėties pokyčiai

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.			2020 m.			Skirtumas		
	Iš viso:	Suaug.	Vaikų	Iš viso:	Suaug.	Vaikų	Iš viso:	Suaug.	Vaikų
ESVB	4040	3374	666	6863	5369	1494	-2823	-1995	-828

Diagrama Nr.1. ESVB vartotojų kaitos dinamika 2012-2021 m.

Vartotojų skaičius visoje ESVB sistemoje 2021 m. yra mažiausiais, analizuojant nuo 2012 m.

Kiekvienos skaitytojų grupės naudojimosi pagrindinėmis bibliotekos paslaugomis analizė

Apsilankymų skaičius ir lankomumas

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	Apsilankymų skaičius		Skirtumas
	2021 metai	2020 metai	
Elektrėnų VB	19177	29369	-10192
Vievio MF	1516	13659	-12143
Viso KF	27308	33057	-5749
ESVB	48001	76085	-28084

Lankomumo rodiklis visoje ESVB sistemoje 2021 m. – 11,88. Lyginant su 2020 m. lankomumo rodiklis sumažėjo 0,79. Deja, dėl biblioteka.lt ribotų galimybių šiais metais negalime paskaičiuoti lankomumo rodiklio kiekvienoje bibliotekoje atskirai.

Daugiausiai lankytojų neteko Vievio miesto filialas, kadangi visus 2021 metus Vievio miesto biblioteka buvo uždaryta ir negalėjo skaitytojų įsileisti į biblioteką, knygas ir kitus leidinius išduodavo prie bibliotekos arba veždavo/nešdavo skaitytojams į namus.

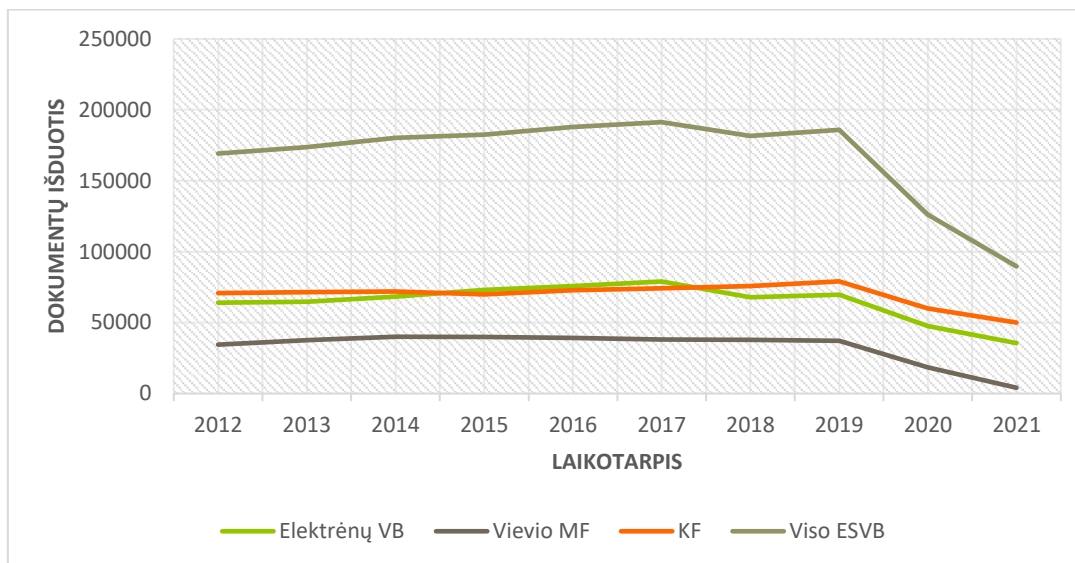
Dokumentų išduotis į namus ir vietoje

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	Išduotis į namus (fiz. vnt.)		Skirtumas	Išduotis vietoje (fiz. vnt.)		Skirtumas
	2021 metai	2020 metai		2021 metai	2020 metai	
Elektrėnų VB	31447	40405	-8958	4085	7245	-3160
Vievio MF	4072	10503	-6431	4	7967	-7963
KF	34554	42031	-7477	15464	18046	-2582
ESVB	70073	92939	-22866	19553	33258	-13705

Palyginus su 2020 metais, dokumentų išduotis į namus sumažėjo 24,6 proc., o išduotis vietoje 41,2 proc.

Diagrama Nr.3. ESVB dokumentų išduoties dinamika 2012-2021 m.

Dokumentų išduotis 2021 m. krito iki žemiausios ribos (lyginant nuo 2012 m.), manome, kad pagrindinė priežastis yra COVID-19 ir su tuo susijusios pasekmės.

Skaitytojų poreikiai. Dažniausiai skaitytojai bibliotekoje ieško naujų, ką tik išleistų knygų, ypač grožinės literatūros kūrinių, bestselerių, mėgstami yra lietuvių autorių kūriniai, knygos, dalyvaujančios Metų knygos rinkimuose, tarp skaitytojų populiarūs psichologinė, istorinė literatūra.

Ankstesniais metais Elektrėnų savivaldybės bibliotekų skaitytojai buvo įpratę naudotis knygų rezervavimo bei užsakymo per elektroninį katalogą paslauga ir ši paslauga kasmet vis populiarėjo, tačiau 2021 m. liepos pabaigoje atnaujinus biblioteka.lt portalą netikėtai susidūrėm su rezervavimo ir užsakymo paslaugos problemomis. Atnaujinus portalą užsakymo ir rezervavimo paslaugos buvo sutvarkytos ir pradėjo tinkamai funkcionuoti tik 2021 m. pabaigoje, skaitytojai buvo pasipiktinę, dėl beveik pusę metų užsitęsusių paslaugos atnaujinimo darbų daugelis atrato naudotis šia paslauga.

IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

Veiksniai, lėmę kultūrinės edukacinės veiklos turinį

2021 m. Seimas paskelbė Vytauto Mačernio, Vincento Sladkevičiaus, Juozo Lukšos-Daumanto, Juozo Zikaro, Marijos Gimbutienės, Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metais, tai turėjo svarios įtakos bibliotekos renginių bei parodų planavimui. 2021 m. buvo jubiliejiniai dviems kaimo filialams: Semeliškių filialas minėjo 75-erių metų, Jagėlonių filialas 70-ies metų sukaktis. Bibliotekose didelį dėmesį skyrėme rašytojų bei kraštiečių kūrėjų jubiliejams paminėti, naujų knygų pristatymams organizuoti, tradiciškai organizavome literatūrines parodas, skirtas valstybinėms šventėms paminėti bei įvairius netradicinius renginius.

Bendroji renginių charakteristika

2021 m. tęsėme 2020 m. pradėtą darbą organizuojant virtualius renginius, edukacijas, virtualias parodas ir pan., tačiau pagal galimybes, atsižvelgiant į COVID-19 valdymo priemonių rekomendacijas, bibliotekose organizavome ir tradicinius renginius.

Renginiai

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

Biblioteka	Renginiai										Renginių lankytojų skaičius	
	Iš viso		Kompleksiniai		Žodiniai		Vaizdiniai		Virtualūs renginiai			
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Elektrėnų VB	252	306	44	36	26	43	144	227	38	2064	6156	
Vievio MF	67	74	7	11	2	22	0	41	58	155	3469	
KF	499	446	47	70	56	88	329	288	67	8222	6546	
Viso ESVB	818	826	98	117	84	153	473	564	163	10441	16171	

2021 m. ESVB iš viso organizavome 818 renginių, tik 8 renginiais mažiau nei 2020 m., didelio COVID-19 sergamumo metais tai yra didelis pasiekimas. Renginiuose apsilankė 35 proc. lankytojų mažiau nei 2020 m., kadangi renginiams 2021 m. buvo taikomi griežti karantino ribojimai. 2021 m. organizavome 163 virtualius renginius, iš 12 savivaldybės bibliotekų net 11 organizavo virtualius renginius.

Parodos, parodų pristatymai

2021 m. parodoms skirtose erdvėse buvo nuolat eksponuojamos parodos, dažnai autoriai, norintys pristatyti savo darbus Elektrėnų bibliotekoje, turėjo „laukti eilėje“.

Bendradarbiaujant su Čekijos respublikos ambasada vyko parodos „Šauniamam kareiviui Šveikui – 100 metų“ pristatymas. Pristatyme dalyvavo Čekijos respublikos ambasadorius Lietuvoje bei mūsų kraštiečių pirmojo „Šauniojo kareivio Šveiko nuotykių“ leidimo vertėjas Almis Grybauskas.

Bendradarbiaujant su Trakų pilies muziejumi Elektrėnų bibliotekoje buvo eksponuojama „Trakų Pusiasalio pilis: vienas – kultūrinio, istorinio paveldo simbolis“ - ekslibrisų paroda bibliotekoje. Parodoje buvo eksponuojami ekslibriso konkurso įvairių šalių vaikų darbai.

Elektrėnų bibliotekoje buvo eksponuojama Remigijaus Jūro fotografijų paroda „Pro objektyvą. Laukinė gamta: gyvūnai.“ Remigijaus nuotraukų herojai gyvena Vilniaus, Trakų apylinkėse, Strošiūnų kraštovaizdžio draustinyje, pajūryje. Autoriaus paroda ir žvilgsnis į gyvūnus iš arti žadino norą saugoti bei tausoti nuostabius Lietuvos turtus.

Elektrėnų bibliotekoje eksponavome Marinos Cavazza ir Eglės Kačkutės parodą „(Dirbančios) motinos portretas“ apie išsilavinusių motinų migrančių gyvenimo ir profesinius pasirinkimus bei galimybes. Paroda kvietė pažvelgti į susiliečiančių migracijos, karjeros ir motinystės ir/arba tėvystės problemų lauką.

Ataskaitiniais metais organizavome ir kitų menininkų personalines parodas, jų pristatymus; rašytojų, kūrėjų, kultūros veikėjų jubiliejams paminėti skirtas parodas; teminės parodas, skirtas valstybinėms ir kalendorinėms šventėms bei jų tradicijoms apžvelgti ir pan. 2021 m. Elektrėnų savivaldybės bibliotekose veikė Juozui Lukšai-Daumantui, Lietuvos skulptoriui Juozui Zikarui, Kardinolui Vincentui Sladkevičiui, archeologei, mokslininkei M. Gimbutienei, Vytautui Mačerniui atminti skirtos spaudinių parodos. Kaip visada daug dėmesio skyrėme savo kraštiečiams, bibliotekos rengė jiems tradicines bei virtualias parodas: kraštiečiui, literatui, poetui Kęstučiui Rėkliui; gydytojui, fotografui Vidmantui Mickevičiui; mokytojai, literatei Onai Gražinai Maleravičienei; fotomenininkui Vytautui Suslavičiui; mokytojui, tautodailininkui Stasiui Voveriui; rašytojui Vytautui Mizerui; buvusiai ilgametei Kietaviškių filialo bibliotekininkei Aleksandrai Stankevičienei; literatei Onutei Grybauskaitei-Kulbokienei ir kt.

2021 m. Elektrėnų bibliotekoje veikė keturios Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus bibliotekos kilnojamosios parodos: paroda, skirta Marijos Gimbutienės 100-osioms gimimo metinėms paminėti, taip pat parodos „Totoriai Vilniaus krašte“, „Lietuvai pagražinti draugijai - 100 m.“ bei „Vilniaus krašto liaudies menas“. Profesionaliai paruoštos Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos parodos mūsų bibliotekoje visada mielai eksponuojamos.

ESVB per ataskaitinius metus buvo parengtos net 146 virtualios parodos, t. y. 109-iomis virtualiomis parodomis daugiau nei 2020 m., iš jų net 65 parengė kaimo filialų darbuotojai.

Žodiniai ir kompleksiniai renginiai

2021 m. net ir taikant griežtus COVID-19 ribojimus renginiams, pavyko organizuoti kokybiškus, daug dėmesio susilaukusius renginius. Bibliotekose autoriai pristatė savo naujai išleistas knygas, vyko susitikimai su kraštiečiais kūrėjais, dainuojamosios poezijos vakarai, autoriniai koncertai ir pan.

Bendradarbiaujant su Širvintų viešąją biblioteka organizavome susitikimą su knygos „Dabar aš ramiai papietausiu“ autoriumi Sauliumi Vasiliausku. Taip pavadinta pirmoji rašytojo knyga, į kurią sudėti trumpieji autobiografiškumo atspalvį turintys pasakojimai, kuriuose iš pirmo žvilgsnio paprastos, gyvenimiškos istorijos tampa buvimo dabartyje, „čia ir dabar“ svarbos liudininkėmis, nuolat primenančiomis, kad gyvenimą reikia iš tikrųjų patirti, o ne prabėgti manant, kad jau patyrei. Susirinkusieji buvo sužavėti autoriaus nuoširdumu, renginys nepaliko abejingų.

Elektrėnų bibliotekoje vyko susitikimas su prozininke, vertėja, dar vadinama lietuviškų melodramų karaliene Irena Buivydaite. Rašytojos knygos „Šimtas baltų“, „Mersedesų“, „Ironiški stebuklai“, „Geriausios draugės“, „Padovanok man savaitgalį“,

„Kitapus veidrodžio“, „Rožių dvaras“, „Mėnesiena ir tu“ ir kt. yra vienos skaitomiausių mūsų bibliotekose.

Ataskaitiniais metais Elektrėnų bibliotekoje vaikus pakvietėme į susitikimą su vaikų rašytoju Benu Bėrantu. Vaikai dėkingi, kad galėjo susipažinti su knygos autoriumi ir palinkėjo dar daug gražių istorijų įamžinti knygos puslapiuose.

Susitikimai su kraštiečiais, kraštiečių knygų pristatymai. Stengiamės savo krašto kūrėjams skirti daug dėmesio, jų kūrybos pristatymus 2021 m. organizavo beveik visos savivaldybės bibliotekos.

Kraštietis, buvęs Elektrėnų savivaldybės meras Arvydas Vyšniauskas aplankė daugelį bibliotekos filialų, kur pristatė savo naująją poezijos knygą „Pavasario vyšnia“.

2021 metais Elektrėnų bibliotekoje vyko susitikimas su kraštiečiu, poetu Aivaru Veikniu, kuris pristatė savo ketvirtąją ir, galima teigti, kertinę poezijos knygą „Mamuto medžioklė“, kurioje daug dėmesio skiriama ne tik formai, eilutės skambesui, ritmui, bet ir eilėraščio pasakojimui, jo istorijai.

Daug dėmesio susilaukė susitikimas su aktoriumi bei parfumeriu, knygos „Kvepalai. Olfaktorinės istorijos“ autoriumi, Aisčiu Mickevičiumi. Autorius pristatė ir naujausią savo knygą „Būtasis laikas“, pasirodžiusią 2021 m., kurioje surinkti jo studijų ir pirmųjų aktorystės metų eilėraščiai ir grafiniai eskizai.

Vasarą Elektrėnų bibliotekos lankytojus nustebino surengę Diego Estaban koncertą. Elektriniu smuiku grojantis Diego Estaban šiuo metu gyvena ir dirba Lietuvoje. Diego koncerto metu išgirdome įvairių muzikos stilių – nuo klasikos ir lotyniškų ritmų iki pop muzikos ir roko melodijų.

Metodikos ir komunikacijos skyriaus vedėja Jūratė Volungevičienė vaikams pristatė savo jėgomis išleistą edukacinį leidinį „Elektrėnų krašto kultūros paveldas vaikams“ su spalvinimo knygele. Spalvinimo knygelės autorė, taip pat bibliotekos darbuotoja, dailininkė Rima Čepienė. Renginio metu vaikai susipažino su kultūros paveldu: sužinojo, kas jis yra, kokių kultūros paveldo pavyzdžių galima rasti Elektrėnų apylinkėse.

Kraštietis rašytojas Antanas Šilkūnas pristatė savo knygą „Laimės trupiniai“, renginio metu autorius dalinosi įžvalgomis, įdomiais faktais bei asmeninėmis istorijomis

Vievyje gimęs kraštietis Virgilijus Poviliūnas pristatė ką tik išleistą katalogą „Elektrėnų savivaldybės atminimo ženklai“, pristatantį Elektrėnų savivaldybės medalius ir ženkliukus. Leidinys apima visas savivaldybės vietas, turinčias patvirtintus herbus.

Knygą „Minčių vėtrungė“ pristatė kraštietė poetė bei visuomeninkė Onutė Kulbokienė. Knygoje pateikta apie 300 haiku. Domėtis haiku autorė pradėjo prieš aštuonerius metus. Jai labai patiko trielių grynos formos, netikėtos akimirkos ir nuostabus skambesys.

Ataskaitiniais metais Elektrėnų bibliotekoje vyko kraštiečio Viliaus Jorudo fotografijos darbų parodos „TATTOO 50+“ pristatymas. Autorius kvietė kitu žvilgsniu pažiūrėti į žmogaus ryšį su jį dabinančiais meno kūriniais. Parodoje dešimt modelių sutiko pasidalinti savo kūną puošiančiomis tatuiruotėmis ir pasiryžo išvysti save veidrodyje kitokius, negu mato įprastai – be jų.

2021 m. kraštietė poetė, kraštotyrininkė, etnologė Ona Rasutė Šakienė pristatė knygą apie rašytoją Justiną Pilyponį „Gyvenimas kaip graudus nuotykis“.

Vievio miesto biblioteka 2021 m. įgyvendino projektą „Mūzos sparno paliesti... Kūrybinių duetų vakarų ciklas“, kurio dėka Elektrėnų bibliotekoje buvo organizuoti 2 kūrybinių duetų vakarai – susitikimai su mūsų kūrėjais: istorikais Eugenijum Jovaiša ir Virgilijum Poviliūnu bei tapytojais Virginijumi Stančiku ir Giedriumi Kazimierėnu. Šių susitikimų išskirtinumas – kviestinis asmuo atvyksta į susitikimą su savo mokytoju, mokiniu ar kolega. Per įvairias kūrybines formas – parodas, knygų pristatymus suteikiama galimybė visiems bendruomenės nariams susipažinti su profesionalaus meno kūrėjais, jų kūryba, tarpusavio bendradarbiavimu bei vykdomais projektais, sužinoti kūrėjo požiūrį į savo srities dalyką.

Bendradarbiaujant su Kaišiadorių muziejumi, minint Europos paveldo dienas su dideliu malonumu pristatėme renginį „Įtraukiantis paveldas: mūsų krašto istorijos klodai“. Jo metu bibliotekos lankytojai susitiko su Dr. Vykinu Vaitkevičiumi ir Kaišiadorių muziejaus direktoriumi Olijardu Lukoševičiumi. Dr. V. Vaitkevičius pristatė bibliotekoje eksponuotą parodą „Atrandant paskandas: senovės lietuvių kapai po vandeniu“ bei pasakojo apie net dešimt metų trukusius tyrimus Bajorų kapinyne, apie Lietuvos viduramžių laidojimo papročius, apie unikalius archeologinius radinius, kapinynų tyrimų metodika. Olijardas Lukoševičius, pristatė savo naujausią leidinį „Trakų penktoji rinktinė: Kaišiadorių regiono šaulių istorija 1919-1940 m.“.

Virtualūs renginiai

Virtualiai susitikome su autore Aurima Diliene. Ji - keturių knygų autorė, gydytoja psichoterapeutė, šeimų konsultantė, lektorė, vaikų ir paauglių psichiatrė, sukaupusi virš dvidešimties metų profesinę patirtį, šiuo metu su šeima gyvena ir dirba Prancūzijoje.

Nuotolinio renginio metu rašytojas Tomas Taškauskas pristatė neseniai išleistą naują poezijos knygą „Amžinybės mozaikos“. Renginio metu autorius skaitė eiles, per nuotolį bendravo su renginio žiūrovais.

ESVB organizavo virtualų susitikimą su rašytoja Rasa Sage ir jos naujos knygos „Burbulas“ pristatymą. Rašytoja papasakojo apie savo kūrybą, atsakė į žiūrovų klausimus.

2021 m. vyko virtualus susitikimas su vaikų rašytoju Vytautu Račicku „Tikrų vyrų beiškant: susitikimas su rašytoju Vytautu Račicku“. Autorius pristatė savo naują knygą jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikams „Tikras vyras“.

Nacionalinės bibliotekų savaitės metu vyko virtualus rašytojos Dovilės Junigėdos knygos vaikams „Kalno durys“ pristatymas.

Bendradarbiaujant su Elektrėnų savivaldybės vaikų darželiais ZOOM programos pagrindu vaikams organizavome virtualias ekskursijas po biblioteką, pažintį su knygomis, Elektrėnų savivaldybės muziejais, pasakojome vaikams apie valstybines šventes ir jų reikšmę ir pan.

Edukaciniai užsiėmimai

Ataskaitiniais metais turėjome ne vieną projektinį edukacinį užsiėmimą. Tęsėme ESF finansuojamo projekto „Kompleksinė meno terapija“ veiklas, bibliotekoje vyko terapiniai akvarelės liejimo, kaligrafijos, abstrakčios tapybos akrilu, koliažo ir fraktalų piešimo užsiėmimai socialinės atskirties Elektrėnų savivaldybės gyventojams.

Projekto „Popieriaus magija“ užsiėmimus organizavome visuose bibliotekos filialuose, vaikai iš popieriaus mokėsi gaminti atvirukus, stalo korteles ir pan.

Bendradarbiaujant su Trakų pilies muziejumi Elektrėnų bibliotekoje buvo organizuotos Trakų istorijos muziejaus dienoms skirtos edukacijos: šaudymas lanku (praktinėje dalyje dalyviai mokėsi šaudyti su įvairių rūšių lankais, išbandė lankų laikymo ir įtempimo būdus ir galėjo pasijausti viduramžių lankininko „kailyje“), dėlionė „Trakų salos pilis“ (vaikai iš detalių dėliojo Pilies salą), viduramžių karyba (dalyviai buvo supažindinti su XII–XV a. Lietuvos bei Vakarų Europos karyba, pagrindinėmis to laikotarpio kariuomenės rūšimis, ginkluote).

Gilučių kaimo filiale tradiciškai visus metus vyko keramikos užsiėmimai vaikams, organizuojami pagal vaikų neformalaus ugdymo programą.

Elektrėnų bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje vasarą veikė vasaros stovykla 7-12 metų mokiniams, kurios metu vaikams buvo organizuojamos įvairios edukacijos bibliotekoje bei už jos ribų.

ESVB, kaip kitos šalies bibliotekos turi robotikos rinkinius, kurių dėka vaikams 2021 m. buvo organizuojami robotikos užsiėmimai.

2021 m. beveik visose Elektrėnų savivaldybės bibliotekose organizavome virtualaus turo po Grabijolų kaimą ir Grabijolų pažintinį taką pristatymus. Šis VR turas buvo sukurtas pasinaudojus Lietuvos kultūros tarybos parama.

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs apsilankymai

2021 m. Bibliotekos interneto svetainėje <https://elektrenai.mvb.lt/lt/> buvo atnaujinama informacija apie savivaldybės bibliotekas, naujienų skiltyje anonsuojami renginiai, parodos, pristatomos parengtos virtualios parodos, nuolat naujinome informaciją apie kraštiečius, svetainę papildėme 5 istoriografinių laidų ciklu apie Elektrėnų krašto kultūros paveldo objektus. Svetainėje pateikiamos straipsnių bibliografijos „Elektrėnų kraštas respublikinėje spaudoje“, „Elektrėnų kraštas knygose“, „Kraštiečių leidiniai“, „Biblioteka ir jos renginiai spaudoje“. Svetainėje pateikiama suaugusiųjų bei vaikų renginių fotogalerija. Atnaujinta Periodinių leidinių skiltis, atnaujintos nuorodos į ibiblioteką.lt, bibliotekos elektroninį katalogą.

2021 m. svetainėje sukurtos naujos skiltys: Savanorystė, Partneriai ir D.U.K. Atnaujinta ir papildyta informacija skiltyse Administracinė informacija, Mūsų projektai.

Iš viso per 2021 m. virtualių apsilankymų skaičius - 24418, iš jų 19 351 Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje, facebook, youtube kanale ir 5067 filialų facebook puslapiuose.

Elektroninio katalogo kūrimas

Per 2021 m. sukurti 788 elektroninio katalogo įrašai. LIBIS migravus į ibiblioteka.lt, nuo 2021 m. liepos 27 d. bibliografinių įrašų eksportas neatliekamas.

2021 m. LIBIS ir ibiblioteka.lt sistemų pagrindu buvo sukurti 1707 analiziniai kraštotyriminiai įrašai (241 mažiau nei 2020 m.).

Naudojimasis leidinių užsakymo, rezervavimo ir grąžinimo termino paslaugomis

Karantino laikotarpiu aktyviai skatinome skaitytojus naudotis leidinių užsakymo ir rezervavimo per elektroninį bibliotekos katalogą paslauga, deja pradėjus naudotis ibiblioteka.lt knygų rezervavimo ir užsakymo procesas tapo komplikuoatas, keletą mėnesių skaitytojai negalėjo užsakyti knygų.

Deja, dėl LIBIS migracijos į ibiblioteka.lt neturime duomenų apie tai, kiek leidinių iš viso buvo rezervuota bei grąžinta per automatizuotą grąžinimo įrenginį 2021 m., matome rezervacijos ir grąžinimo ataskaitas tik nuo 2021 m. liepos 27 d. Taigi, per 2021 m. visoje ESVB sistemoje buvo užsakyti 1300 leidinių, rezervuotas 81 (nuo liepos 27 d.) leidinys. Per savitarnos grąžinimo įrenginį nuo liepos 27 d. buvo grąžinti 2208 leidiniai.

Knygų grąžinimo „dėžė“ turi ir Vievio miesto biblioteka, tačiau, ji nėra automatizuota. Kaimo bibliotekos neturi knygų grąžinimo įrenginio.

Duomenų bazių panaudojimas

2021 metais Elektrėnų SVB bibliotekų vartotojai galėjo naudotis šiomis visatekstėmis duomenų bazėmis: BNS, INFOLEX, EBSCO Publishing, NAXOS Music Library, Delfi plus, Vyturys.

2021 m. skaitytojų naudojimosi DB statistika

EBSCO	NAXOS	INFOLEX	BNS
117	1178	236	170

Duomenų bazės nėra labai populiarūs paslauga, dažniausiai ja naudojasi studentai.

Informacinių užklausų tenkinimas naudojant paslaugą „Klausk bibliotekininko“ ir kitus užklausų vykdymo būdus

Gauta užklausų (vnt.)

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas
	Gauta	Iš jų elektroniniais kanalais	Gauta	Iš jų elektroniniais kanalais	Gauta
Elektrėnų VB	4664	1621	5550	1029	-886
Vievio MF	70	70	653	0	-583
KF	2163	758	2472	587	-309
ESVB	6897	2448	8675	1616	-1778

Į visas gautas užklausas buvo pateikti atsakymai, į kai kurias – išsamesnė informacija. Pastebime, kad kiekvienais metais daugėja užklausų elektroniniu paštu, palyginti su 2020 metais užklausų gautų elektroniniais kanalais padaugėjo 51,48 proc.

Naudojimasis interneto paslaugomis

Visose ESVB tinklo bibliotekose lankytojai gali nemokamai naudotis iš projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ įsigytais kompiuteriais, prijungtais prie interneto. Visose bibliotekose yra užtikrinta ne mažesnė nei 30 Mbps interneto sparta, veikia WiFi. Kiekviename kaimo filiale yra vidutiniškai 5 kompiuteriai prijungti prie interneto.

Bibliotekų lankytojams skirtos darbo vietos

	DARBO VIETŲ SKAIČIUS VARTOTOJAMS		
	Iš viso	Iš jų – kompiuterizuotų darbo vietų skaičius	
		Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga
Elektrėnų VB	106	24	24
Vievio MF	20	8	8
KF	118	49	49
ESVB	244	81	81

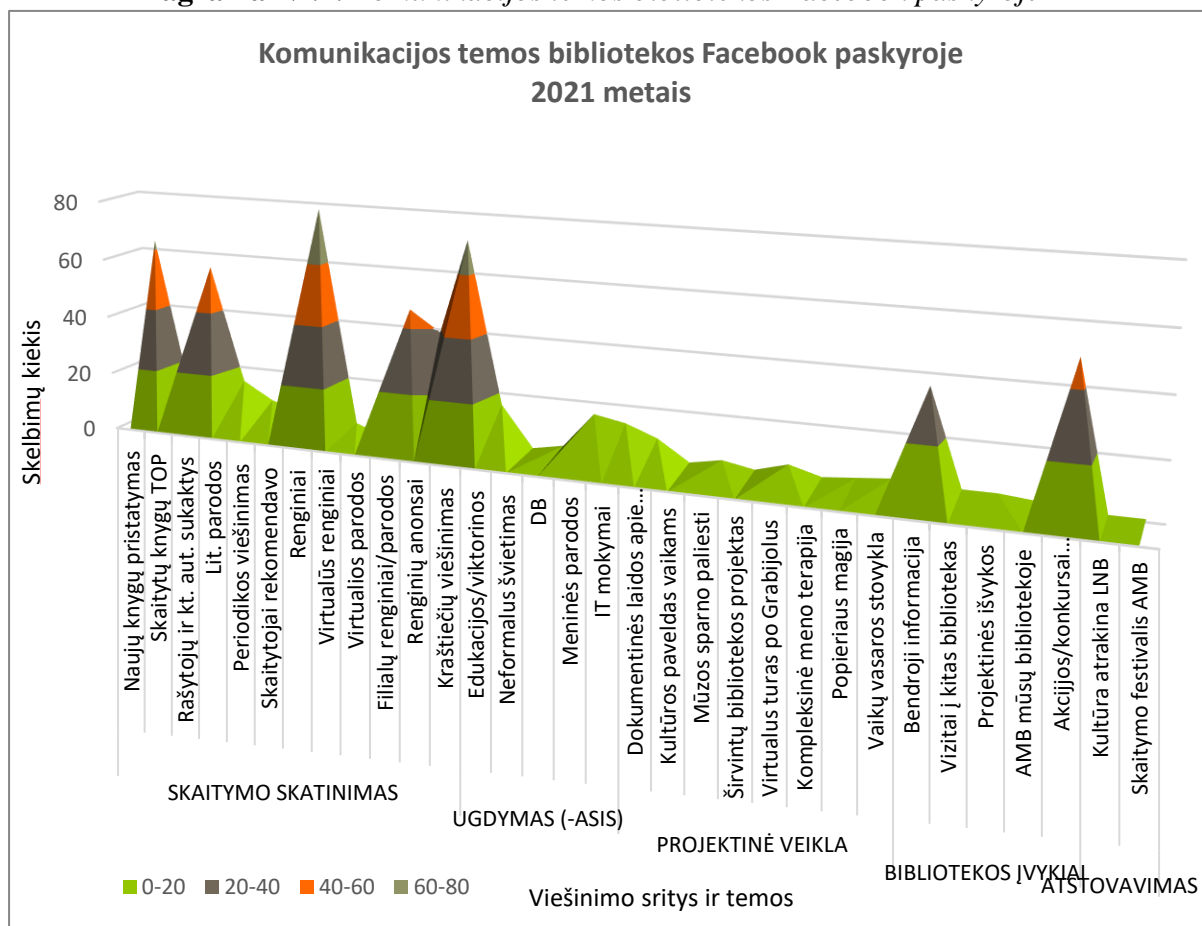
Dauguma namų ūkių Elektrėnų savivaldybėje namuose turi kompiuterį bei interneto ryšį, kiekvienais metais pastebime, kad unikaliųjų viešos interneto prieigos vartotojų mažėja, 2021 m. registruotų interneto vartotojų skaičius, lyginant su 2020 m. sumažėjo 59 proc.

Socialinių tinklų panaudojimas

Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka turi savo paskyras Facebook, Instagram socialiniuose tinkluose ir Youtube kanale, visi filialai turi savo paskyras socialiniame tinkle Facebook.

2021 metais Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Facebook paskyroje (be filialų paskyrų) informacija buvo skelbta 683 kartus. Skelbimus galima suskirstyti į tokias pagrindines sritis: skaitymo skatinimas, ugdymas (-asis), projektinė veikla, bibliotekos įvykiai/bendra informacija bei atstovavimas. Visos sritys yra persipynusios ir papildo viena kitą.

Diagrama Nr.1. Komunikacijos temos bibliotekos Facebook paskyroje

Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Facebook paskyroje (be filialų) iš Skaitymo skatinimo srities naujos knygos buvo pristatytos 63 kartus, rašytojų sukaktys 45 kartus, parengtos parodos – 15, 6 kartus viešinti skaitytų knygų TOP 10, 6 kartus skaitytojai rekomendavo perskaitytas knygas, 9 kartus viešinta periodinė spauda. Atskiras dėmesys buvo skirtas kraštiečiams: žymių kraštiečių sukaktys skelbtos 71 kartą, viešintos 5 dokumentinės laidos apie kraštą „Elektrėnų krašto praeities liudytojai“.

Renginiai Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Facebook paskyroje (be filialų paskyrų) buvo viešinti 221 kartą.

Ugdymo (-osi) sričiai priskirtume tokius įrašus, kaip mokymus gyventojams (14 kartų), duomenų bazių viešinimą (4 kartai), edukacijas (12 kartų), neformalųjį ugdymą filialuose (2 kartus), viktorinas (4 kartus), etnokultūrinės šventės (5 kartus), valstybines šventes (10 kartų), atmintinas dienas (22 kartus), įvairias menines parodas (16 kartų).

Projektinei sričiai priskirtas ESVB vykdytų veiklų viešinimas: iš viso 36 kartus: 5 dokumentinių laidų ciklas „Elektrėnų krašto praeities liudytojai“, projekto „Edukacinio leidinio „Elektrėnų krašto kultūros paveldas vaikams“ leidyba ir sklaida“ renginiai, „Virtualaus turo po Grabijolų kaimą ir Grabijolų pažintinį taką sukūrimas“ ir pristatymo renginiai, projekto „Kompleksinė meno terapija“ veiklos, Elektrėnų savivaldybės remiamo Švietimo ir ugdymo programos vaikų užimtumo Vasaros stovyklėlės projekto bei vaikų socializacijos projekto „Popieriaus magija“ veiklos, Vievio m. filialo projekto „Mūzos sparno paliesti...“ veiklos.

Bibliotekos įvykių sričiai priskirti įvykiai – vizitai į kitas bibliotekas: A. Mickevičiaus bibliotekos darbuotojų atvykimas ir kilnojamųjų parodų pristatymas, ESVB skelbti akcijos/konkursai, dalyvavimas AMB organizuotame Skaitymo festivalyje, LNB organizuotame forume „Kultūra atrakina“, projektinės išvykos ir kt.

2021 metais Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Facebook paskyra turėjo 130 sekėjų daugiau nei 2020 m.

Diagrama Nr.2. Sekėjų skaičiaus didėjimas socialinio tinklo Facebook paskyroje

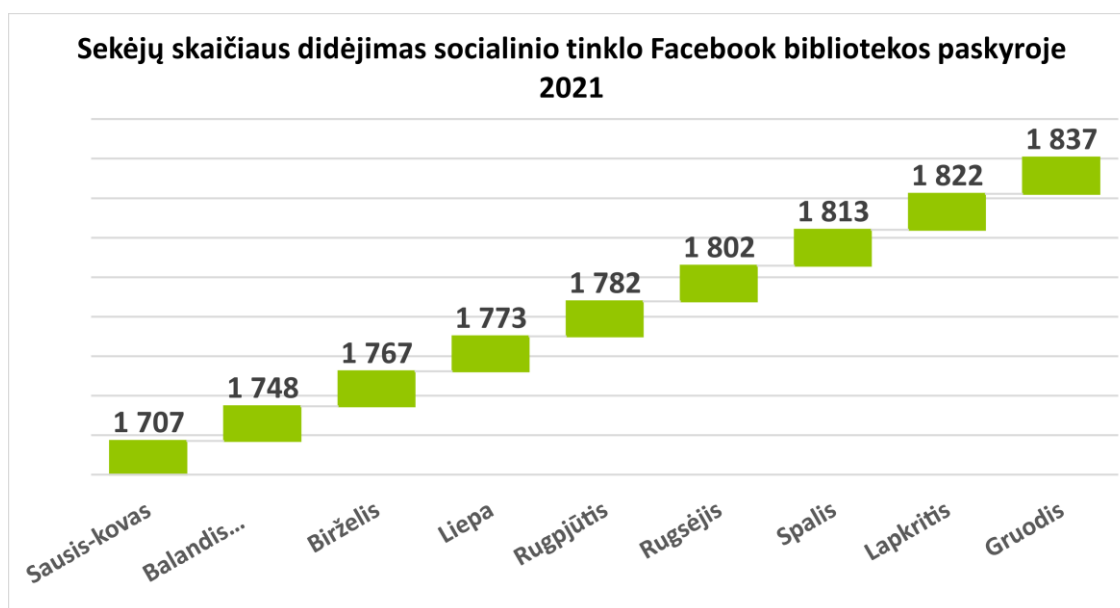
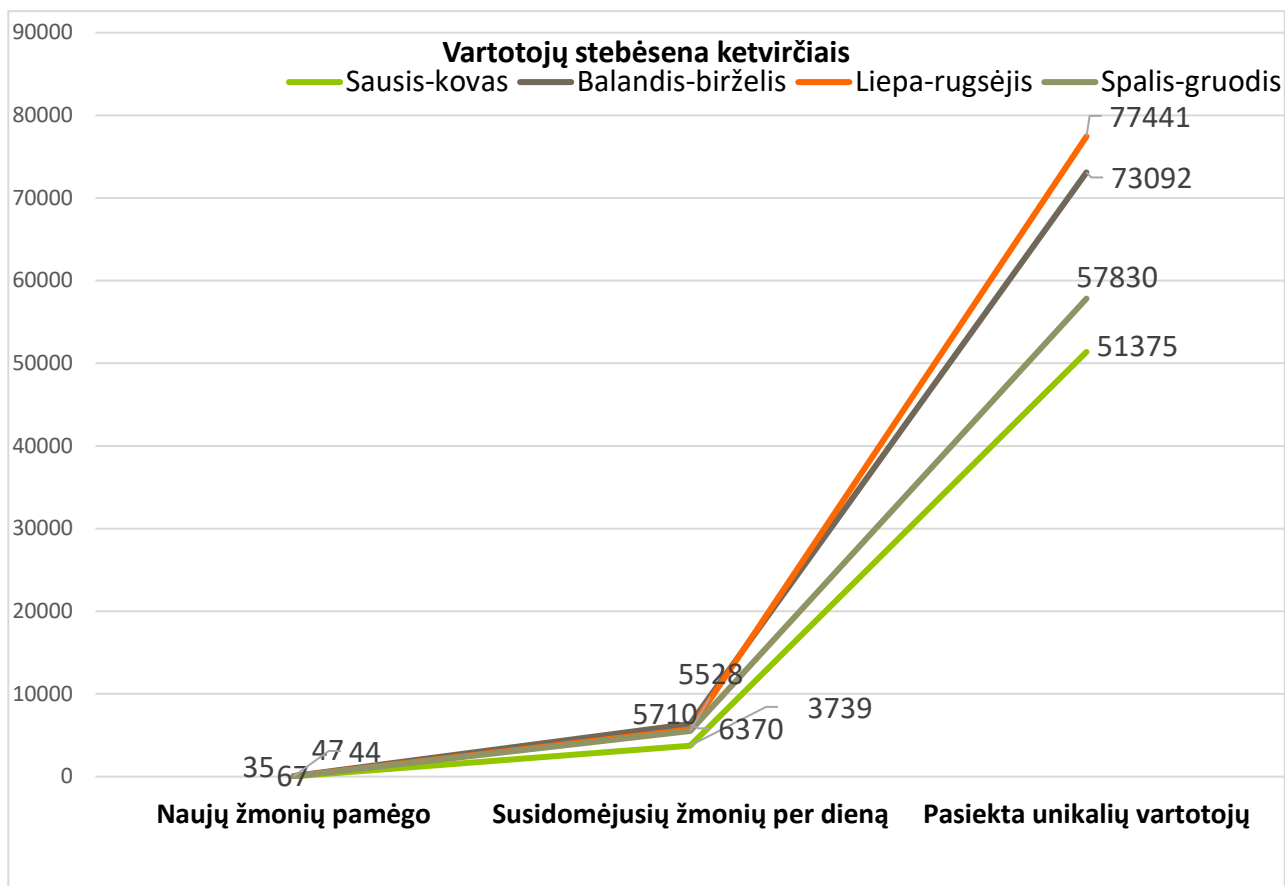

Diagrama Nr. 3. Vartotojų stebėseną ketvirčiais

VI. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT TOBULINTI PASLAUGAS

Projektai

2021 metais įgyvendinome 6 projektus bei 2 neformalaus ugdymo programas:

✓ Baigėme įgyvendinti 2 metų trukmės Lietuvos kultūros tarybos finansuotą projektą „Virtualaus turo po Grabijolų kaimą ir Grabijolų pažintinį taką sukūrimas“. Projekto metu buvo sukurtas virtualus turas po etnografinį Grabijolų kaimą bei Grabijolų pažintinį taką, bei šio virtualaus turo internetinė versija. Turai po Grabijolus yra pasiekiami internete: bit.ly/grabijolai ir bit.ly/grabijolaiVR.

✓ 2021 m. buvo tęsiamos projekto „Kompleksinė meno terapija“ veiklos. Kompleksinės meno terapijos paslaugos buvo teikiamos Elektrėnuose gyvenantiems senyvo amžiaus gyventojams, patiriantiems socialinę atskirtį bei socialinės rizikos šeimoms. Projektas finansuojamas pagal Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą.

✓ Įgyvendinome Lietuvos kultūros tarybos dalinai finansuojamą projektą „Edukacinio leidinio „Elektrėnų krašto kultūros paveldas vaikams“ leidyba ir sklaida“. Šio projekto dėka išleidome knygelę 7-12 m. vaikams „Elektrėnų krašto kultūros paveldas vaikams“ bei spalvinimo knygelę.

✓ Įgyvendinome Elektrėnų savivaldybės finansuotą projektą „Popieriaus magija“. Projekto metu vaikai (ypač gyvenantys nutolusiose teritorijose) mokėsi gaminti įvairius darbelius iš popieriaus. Projektas skatino vaikų saviraišką, bendravimą, kūrybiškumą, lavino jų pojūčius, fantaziją, ugdė pasitikėjimą savimi.

✓ Pradėjome įgyvendinti 2 m. trukmės Lietuvos kultūros tarybos dalinai finansuojamą projektą „Mūzos sparno paliesti... Kūrybinių duetų vakarų ciklas“. Projektą įgyvendina Vievio miesto biblioteka, projektas skirtas supažindinti krašto bendruomenę su profesionaliais meno, muzikos kūrėjais bei mokslo, žiniasklaidos atstovais ir kuriančiais kraštiečiais, jų veikla, kūryba ir pomėgiais.

✓ Įgyvendinome Elektrėnų savivaldybės dalinai finansuojamą vaikų vasaros užimtumo projektą „Žaisk, kurk, keliauk, atostogauk vasaros ritmu“. Projekto metu Elektrėnų bibliotekoje veikė 5 dienų vaikų vasaros stovykla, kurioje buvo ugdomi vaikų meniniai, kūrybiniai gebėjimai, mokoma bendravimo, gamtos pažinimo bei saviraiškos.

✓ Gilučių bibliotekoje buvo organizuojamas vaikų ir suaugusiųjų neformalus ugdymas. Vaikai ir suaugę turėjo galimybę pasimokyti kurti iš molio, pažinti etnokultūrinės tradicijas.

Neskirtas finansavimas. 10 Lietuvos kultūros tarybai teiktų projektinių paraiškų nebuvo skirtas finansavimas.

Dalyvavimas įvairiose kitų institucijų programose, projektuose

Projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ įgyvendinimas baigėsi 2021-12-31. Šio projekto dėka Elektrėnų biblioteka 2021 m. gavo 3 HP ProOne 440 G6 kompiuterius, kuriuos skyrė Elektrėnų bibliotekos darbuotojams ir virtualios realybės stendą, skirtą Elektrėnų bibliotekos lankytojams.

Metų knygos rinkimai. Kaip ir kiekvienais metais, visos Elektrėnų savivaldybės bibliotekos supažindino savo skaitytojus su „Metų knygos rinkimų“ akcija, pristatė knygas, skatino gyventojus domėtis šiuolaikine lietuvių literatūra, skatino skaityti.

Saugesnio interneto savaitė. 2021 m. Elektrėnų savivaldybės bibliotekos dalyvavo saugesnio interneto savaitės renginiuose, kurių tikslas atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinti saugesnį, ypač vaikų ir jaunuolių naudojimąsi internetu ir skaitmeninėmis technologijomis.

Skaitmeninė savaitė. Visos savivaldybės bibliotekos dalyvavo visoje Europoje organizuojamoje kasmetinėje skaitmeninės įtraukties ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcijoje. Skatinome gyventojus atrasti technologijas, jų kuriamą naudą, pasinaudoti skaitmeninėmis galimybėmis savo kasdienėje bei profesinėje veikloje.

Šiaurės šalių literatūros savaitė. Kaip ir kiekvienais metais visos Elektrėnų bibliotekos organizavo Šiaurės šalių literatūros savaitės garsinio skaitymo renginius vaikams ir suaugusiesiems svajonių ir ilgesio tema.

Nacionalinė bibliotekų savaitė. 2021 m. Nacionalinės bibliotekų savaitės tema „Nauja realybė – naujos formos“ atliepė į dabartinės laikmečio aktualijas. Jau daugiau kaip metus gyvenome naujoje realybėje, nuotoliniu būdu mokėmės ir dirbome, dalyvavome virtualiuose renginiuose, tad ir Nacionalinės bibliotekų savaitės iniciatyvos vyko daugiausia nuotoliniu būdu. Virtualių susitikimų metu pristatėme naujas knygas vaikams, organizavome garsinius skaitymus senjorams „Biblioteka telefonu“, norintiems patobulinti savo kompiuterinio raštingumo įgūdžius, organizavimo nuotolinius skaitmeninio raštingumo mokymus, pristatėme virtualias spaudinių bei fotografijų parodas, organizavimo viktorinas ir pan.

Skaitymo iššūkis „Vasara su knyga“. Šį kartą skaitymo iššūkis skelbė, kad „Knyga – vasaros desertas!“. Akcijos šūkis šįkart kvietė atrasti, kad knyga, kaip ir desertas, suteikia saldumo, naujų spalvų, atgaivina mintis ir veda į nuotyki. Visos Elektrėnų savivaldybės bibliotekos registravosi dalyvauti skaitymo iššūkyje. Akcijos uždarymo ceremonijos metu Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus bibliotekos vidiniame kiemelyje Vilniaus gyventojams pristatėme virtualų turą po Grabijolų kaimą bei Grabijolų pažintinį taką.

Akcija „Knygų Kalėdos. Elektrėnų savivaldybės bibliotekos ir 2021 m. prisidėjo prie Prezidentės Dalios Grybauskaitės inicijuotos akcijos „Knygų Kalėdos“. Akcijos metu gyventojai bibliotekoms dovanavo 67 knygas.

Žaidimai „Aukšinis protas“. 2021 m. žaidimas „Aukšinis protas“ išliko toks pat populiarus. Nuo rugsėjo 7 d. iki gruodžio 7 d. Elektrėnų bibliotekoje vyko šešioliktasis „Aukšinio proto“ sezonas. Sužaista trylika žaidimų. Žaidime dalyvavo aštuonios komandos: „Varnalėšos“, „Banderlogai“, „Arklystu“, „Viskas dėl Kristinos laužai“, „Žinau, kad nežinau“, „Gilės“, „Fortūnatai“, „Ū-ū, ką tu?“. Po ilgos pertraukos žaidėjai mėgavosi kiekvienu sezono žaidimu, džiaugėsi pergalėmis, teisingais atsakymais. Elektrėnų divizione pergalę iškovojo komandos "Viskas dėl Kristinos laužai" žaidėjai.

Kultūra atrakina. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo bibliotekos surengtame baigiamajame kultūrinės edukacijos forume „Kultūra atrakina“ pristatėme Gilučių bibliotekos kultūros paso programą „Keramikos studija“ bei VR turą po Grabijolų kaimą ir Grabijolų pažintinį taką.

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos projektas „Vilnijos vartai“. Elektrėnų SVB ir toliau partnerio teisėmis dalyvauja Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus VB rengiamame tęstiniame projekte, kuris skirtas kraštotyros informacijos sklaidai internete, kuriant portalą „Vilnijos vartai“. 2021 m. Vilnijos vartų portalą nauja informacija nepapildėme, kadangi 2021 m. nebuvo išleista naujų leidinių apie Elektrėnų kraštą, o informacija iš senų leidinių jau yra pilnai įtraukta.

VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYSTĖ

Bibliotekos viešinimas

Stengiamės skirti pakankamai dėmesio teigiamam bibliotekos įvaizdžio formavimui. Metodikos ir komunikacijos skyriaus viena iš užduočių – ESVB ir jos teikiamų paslaugų viešinimas bei įvaizdžio formavimas. Bibliotekos interneto svetainėje adresu <http://biblioteka.elektrenai.lt>, Facebook puslapyje: <https://www.fb.com/biblioteka.elektrenai.lt>, Instagram paskyroje: https://www.instagram.com/elektrenu_biblioteka/ bei vietinėje spaudoje – laikraščiuose „Elektrėnų žinios“ ir „Elektrėnų kronika“ buvo nuolat viešinama informacija apie bibliotekų veiklas, pristatomos naujai gautos knygos, įgyvendinami projektai bei iniciatyvos. Jau tapo įprasta, kad dėl karantino sukeltų ribojimų dalis bibliotekos veiklų ir paslaugų persikėlė į virtualią erdvę. Daugiausiai informacijos, skirtos viešinimui buvo pristatyta per bibliotekos Facebook puslapį: buvo pristatomos naujai gautos knygos, edukacijos, projektinės veiklos, bibliotekų renginiai ir pan.

Kiekvienas bibliotekos filialas turi savo atskirą Facebook profilį, kuriame viešina savo bibliotekai aktualią informaciją.

Bibliotekos veikla 2021 m. buvo viešinta žurnale „Tarp knygų“.

Straipsniai apie biblioteką vietinėje, respublikinėje spaudoje bei internete

	Bibliotekų darbuotojų straipsniai				Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai			
	Iš viso	Vietinėje spaudoje	Respublikinėje spaudoje	Internetuose šaltiniuose	Iš viso	Vietinėje spaudoje	Respublikinėje spaudoje	Internetuose šaltiniuose
Elektrėnų VB	66	60	5	1	38	33	1	4
Vievio MF	28	28	0	0	3	3	0	0
Kaimo KF	73	26	2	54	55	52	0	3
ESVB	167	114	7	55	96	88	1	7

Palyginus su 2020 m. straipsnių iš viso skaičius sumažėjo 26,75 proc.

Atstovavimas ir partnerystė

Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka nuolat bendradarbiauja su Elektrėnų savivaldybės kultūros ir švietimo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis. Organizuojant įvairius bibliotekos renginius, edukacijas, vedant mokymus bendradarbiaujame su darželiais, mokyklomis, kitomis švietimo įstaigomis, neįgaliųjų organizacijomis ir pan.

2021 m. Elektrėnų viešojoje bibliotekoje, bendradarbiaujant su Jaunimo reikalų departamentu, 1 savanorė atliko 6 mėn. trukmės jaunimo savanorišką tarnybą. Ji intensyviai dalyvavo bibliotekos veikloje, prisidėjo prie renginių, akcijų organizavimo, padėjo administruoti bibliotekos Instagram paskyrą.

VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

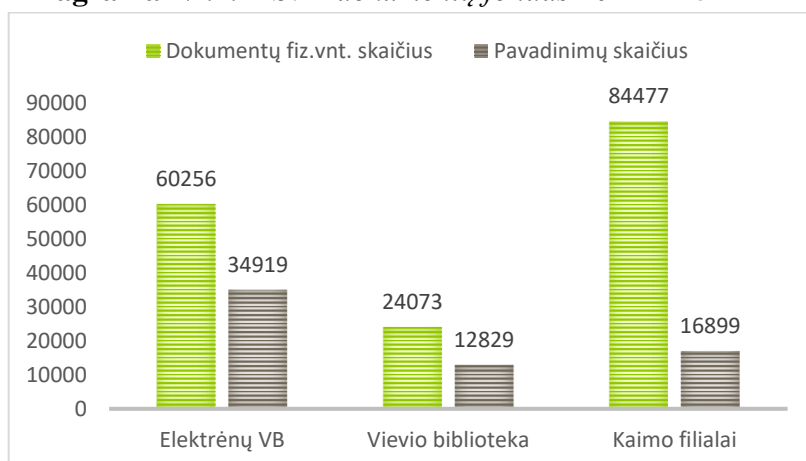
Fondo būklė

ESVB fonduose 2021-12-31 buvo 171 806 fiz. vnt. ir 34 683 pav. dokumentų.

- ✓ Elektrėnų VB fonduose yra 60 256 fiz. vnt. ir 34 919 pav. dokumentų;
- ✓ Vievio MF – 24 073 fiz. vnt. ir 12 829 pav. dokumentų;
- ✓ KF – 84 477 fiz. vnt. ir 16 899 pav. dokumentų.

Vidutinis kaimo padalinio dokumentų fondų dydis 8 447 fiz. vnt.

Diagrama Nr.4. ESVB dokumentų fondas 2021-12-31

Kaimo filialuose esančių dokumentų fondas sudaro 49,17 proc. nuo viso ESVB dokumentų fondo, Elektrėnų VB fondas sudaro 35,07 proc., o Vievio MF fondas - 15,76 proc. nuo viso ESVB dokumentų fondo.

Teminė fondo sudėtis 2021 - 2020 m. (be periodikos)

	Grožinė literatūra		Mokslo šakų literatūra	
	2021 m.	2020 m.	2021 m.	2020 m.
	fiz. vnt.	fiz. vnt.	fiz. vnt.	fiz. vnt.
Elektrėnų VB	32136	31710	21518	21192
Vievio MF	12455	14747	6987	7523
Kaimo filialai	51807	51528	16727	17099
Viso ESVB	96398	97985	45232	45814

Didžiąją dalį dokumentų fondo sudaro grožinė literatūra 56,1 proc. (2020 m. – 57,6 proc.), palyginus su praėjusiais metais grožinės literatūros fondas sumažėjo, kadangi grožinės literatūros įsigyta 18 proc. mažiau. Šakinės literatūros procentas bendrame bibliotekos fonde palyginus su praėjusiais metais taip pat nežymiai sumažėjo ir sudaro 26,3 proc. (2020 m. – 26,9 proc.). Nežymų grožinės ir šakinės literatūros sumažėjimą sąlygojo ir periodiškai atliekami filialų fondų patikrinimai, kurių metu atrenkama ir nurašoma pasenusi, sugadinta ir neaktuali literatūra.

Fondo būklė, grožinė ir šakinė literatūra bei periodiniai ir tęstiniai leidiniai (2021-12-31)

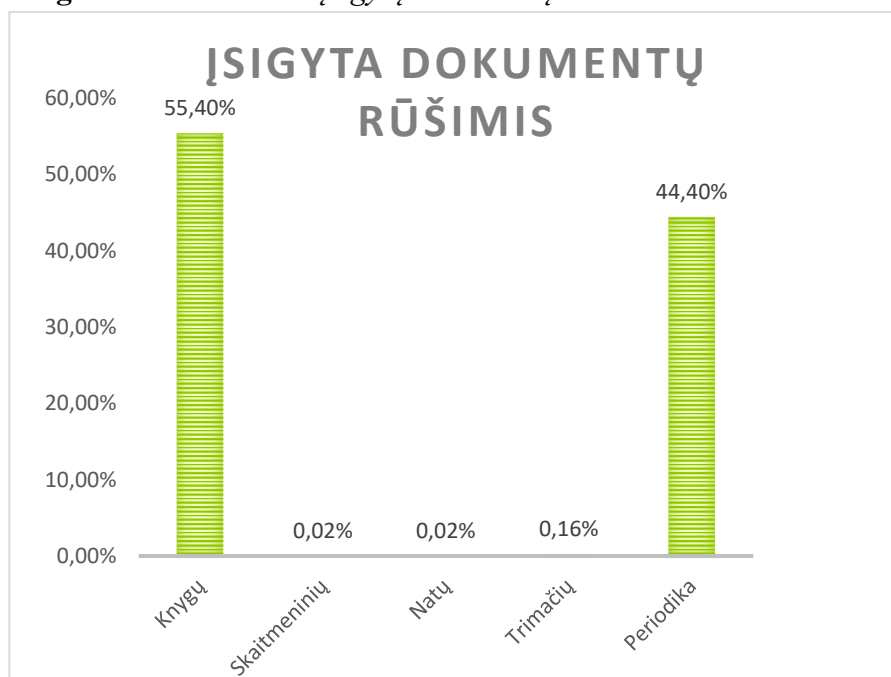
	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%	fiz. vnt.	%
Elektrėnų VB	60256	34919	32136	53,3	21518	35,7	6602	11,0
Vievio MF	24073	12829	12455	50,4	6987	31,6	4631	18,0
KF	87477	16899	51807	59,2	16727	19,1	18943	21,6
Viso ESVB	171806	34964	96398	56,1	45232	26,3	30176	17,6

Periodinių leidinių fondas 2021 m. sudarė 17,6 proc. nuo viso bibliotekos dokumentų fondo, t. y. 2,1 proc. daugiau nei praėjusiais metais. Dėl neįgyvendintų LIBIS programos funkcionalumų ibiblioteka.lt portale, periodinių leidinių 2021 m. negalėjome nurašyti.

Dokumentų gautis

Elektrėnų SVB kompletuodama spaudinių ir kitų dokumentų fondus, orientuojasi į pagrindines vartotojų grupes ir jų poreikius. Kiekvienais metais prioritetiniais pagrindais kompletuojama originalioji ir verstinė vaikų literatūra (grožinė ir mokslo populiarinimo), lietuvių rašytojų kūriniai vaikams, vaikų literatūros kritika, vaikų periodika ir informaciniai leidiniai. 2021 m. vaikų literatūros gautis sudarė 34 proc. nuo visų gautų dokumentų. Didelį dėmesį skyrėme kraštotyros fondo komplektavimui. 2021 m. įsigyti 239 kraštotyros dokumentai.

Diagrama Nr.5. ESVB įsigytų dokumentų sudėtis

Spaudiniai, laikmenos ir kiti dokumentai komplektuojami vadovaujantis Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos supaprastintų viešųjų mažos vertės pirkimų taisyklėmis. Visi nauji dokumentai buvo pirkti tiesiai iš leidėjų, pasinaudojant akcijomis ir nuolaidomis. Bendradarbiauome su 24 leidyklomis ir 3 kraštiečiais autoriais, kurių išleistas knygas saugome kraštotyros fonde.

Sutartis su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija dėl bibliotekai skirtų valstybės biudžeto lėšų dokumentams įsigyti buvo pasirašyta 2021 m. sausio 25 d., tad skaitytojus naujos knygos pasiekė tuoj po sutarties pasirašymo. Elektrėnų savivaldybė skyrė lėšų periodikos prenumeratai ir kraštotyros dokumentams įsigyti.

2021 m. iš viso gauta 8627 fiz. vnt. (1086 pavadinimai) naujų dokumentų, iš jų:

- ✓ knygų ir serialinių leidinių – 8608 fiz. vnt.;
- ✓ spausdintinių natų – 3 fiz. vnt.;
- ✓ garsinių, regimųjų ir mišrių – 2 fiz. vnt.;
- ✓ trimačių dokumentų – 14 fiz. vnt.

2021 metais naujai gautų dokumentų procentas visame ESVB fonde sudarė 5 proc.

2021 m. gauta 1203 fiz. vnt. arba 14 proc. dokumentų su periodiniais leidiniais mažiau nei 2020 m. ir 1710 fiz. vnt. arba 35,6 proc. mažiau dokumentų be periodinių leidinių nei 2020 m., nes biblioteka gavo savo įprastą dotaciją, be papildomų lėšų (2020 m. gavome papildomą dotaciją). 30,2 proc. visų gautų knygų sudarė skaitytojų, bibliotekos rėmėjų dovanos bei leidiniai, kurių leidybą iš dalies finansuoja Kultūros tarybos rėmimo fondas. Elektrėnų krašto literatė, daugiau kaip 20 knygų autorė Vilija Dobrovolskienė kraštotyros fondui padovanojo 155 leidinius iš savo asmeninės bibliotekos. Leidyklos „Tyto alba“, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla ir „Alma littera“, su kuriomis biblioteka bendradarbiauja ne vienerius metus, praėjusiais metais padovanojo 427 knygas. Bibliotekos skaitytojai, kurie nepanoro būti įvardinti, papildė bibliotekos fondą 309 knygomis.

2021 m. iš naujai gautų dokumentų 76,8 proc. sudarė grožinė literatūra:

- ✓ Elektrėnų VB – 71,3 proc.;
- ✓ Vievio MF – 71,4 proc.;
- ✓ KF – 81,7 proc.

Grožinės literatūros įsigyta 18 proc. mažiau nei 2020 m.

2021 m. iš naujai gautų dokumentų 23,2 proc. (7 proc. mažiau nei 2020 m.) sudarė šakinės literatūros dokumentai:

- ✓ Elektrėnų VB – 28,7 proc.;
- ✓ Vievio MF – 28,6 proc.;
- ✓ KF – 18,2 proc.

Vaikų literatūra sudaro 34 proc. naujai gautų dokumentų.

Praėjusiais metais vienas įsigytas dokumentas vidutiniškai kainavo 7,49 euro.

Iš viso įsigyta dokumentų (fiz. vnt. ir n. pav.)

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas	
	fiz. vnt.	n. pav.	fiz. vnt.	n. pav.	fiz. vnt.	n. pav.
Elektrėnų VB	2236	1044	2323	1072	-87	-28
Vievio MF	1338	661	1584	843	-246	-182
KF	5053	508	5923	728	-870	-220

Viso ESVB	8627	1086	9830	1180	-1203	-94
------------------	-------------	-------------	------	------	--------------	------------

Per metus įsigyta iš viso dokumentų (su periodika):
 vidutiniškai viename miesto filiale – 1338 fiz. vnt. 661 pav.;
 vidutiniškai viename kaimo filiale – 505 fiz. vnt. 51 pav.

Naujai gauti dokumentai be periodikos (fiz. vnt., n. pav.)

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	n. pav.	fiz. vnt.	n. pav.	
Elektrėnų VB	1466	1021	1567	1064	-101
Vievio MF	780	646	1056	833	-276
KF	2549	497	3882	724	-1333
Viso ESVB	4795	1063	6505	1173	-1710

Gauta grožinės literatūros be periodikos (fiz. vnt., n. pav.)

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	n. pav.	fiz. vnt.	n. pav.	
Elektrėnų VB	1046	683	935	550	+111
Vievio MF	557	449	712	534	-155
KF	2084	393	2902	506	-818
Viso ESVB	3687	714	4549	610	-862

Gauta šakinės literatūros be periodikos (fiz. vnt., n. pav.)

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	n. pav.	fiz. vnt.	n. pav.	
Elektrėnų VB	420	338	632	514	-212
Vievio MF	223	197	344	299	-76
KF	465	104	980	218	-515
Viso ESVB	1108	349	1956	563	-848

Gauta periodinių leidinių

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas fiz. vnt.
	fiz. vnt.	pav.	fiz. vnt.	pav.	
Elektrėnų VB	770	116	756	108	+14
Vievio MF	558	73	528	73	+30
KF	2504	60	2041	53	+463
Viso ESVB	3832	124	3325	108	+507

Spausdintų periodinių leidinių prenumeratai lėšas skiria Elektrėnų savivaldybė. Periodika buvo prenumeruojama iš AB „Lietuvos paštas“, UAB „Kaimo žinios“, UAB „Verslo žinios“, UAB „Lietuvos rytas“, UAB „Respublikos“ leidiniai“, UAB „Lietuvos žinios“, VšĮ Demokratijos plėtros fondas.

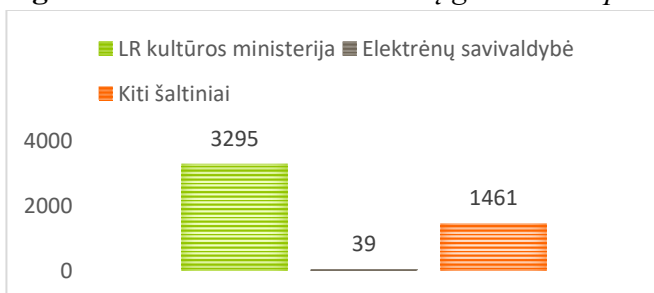
2021 m. spausdintos periodikos gauta 3832 fiz. vnt. už 10786,10 Eur. Tame skaičiuje prenumeruotų leidinių gauta 3016 fiz. vnt. už 8369,49 Eur ir 816 fiz. vnt. už 2416,61 Eur dovanuoja leidėjai, Elektrėnų savivaldybės administracija bei Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas. 2021 m. gauta 507 fiz. vnt. arba 15,2 proc. periodinių leidinių daugiau nei ankstesniais metais. Elektrėnų VB gavo 14 fiz. vnt. arba 1,9 proc. periodinių leidinių daugiau; Vievio MF – 30 fiz. vnt. arba 5,7 proc. periodinių leidinių daugiau; KF – 463 fiz. vnt. arba 22,7 proc. periodinių leidinių daugiau. Vienam filialui vidutiniškai teko 250,4 fiz. vnt. periodinių leidinių. Periodinių leidinių pavadinimų gauta 16 vnt. arba 14,8 proc. daugiau nei praėjusiais metais. Palyginus su praėjusiais metais periodinių leidinių fondas padidėjo 3832 fiz. vnt., kadangi dėl biblioteka.lt nefunktionalumo periodinių leidinių negalėjome nurašyti.

2021 m. biblioteka prenumeravo 61 pavadinimų žurnalų ir laikraščių. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas dovanuoja 57 pavadinimų žurnalų ir laikraščių, 5 pavadinimais daugiau nei pernai. Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Karinės periodikos redakcija, Lietuvos orchidėjininkų draugija, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija bei įvairūs leidėjai padovanojo bibliotekai 15 pavadinimų 260 fiz. vnt. laikraščių ir žurnalų. Elektrėnų savivaldybės administracija dovanuoja bibliotekos skyriams ir filialams žurnalo „Miškai“ prenumeratą.

2021 metų lėšos pagal finansavimo šaltinį dokumentams įsigyti (be periodikos) :
(finansavimo šaltinis, suma ir proc. nuo bendro gautų lėšų kiekio)

- ✓ LR kultūros ministerija – 27974,00 Eur – 77,9 proc.;
- ✓ Elektrėnų savivaldybė – 290,87 Eur – 0,80 proc.;
- ✓ Kiti šaltiniai – 7650,94 Eur - 21,3 proc.

Diagrama Nr. 3. ESVB dokumentų gavimas be periodikos pagal finansavimo šaltinį

2021 m. iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtų lėšų įsigyta 3295 fiz. vnt. arba 55,2 proc. dokumentų mažiau nei ankstesniais metais, kadangi 2020 m. gautos papildomos lėšos suteikė galimybę įsigyti daugiau dokumentų.

Dokumentų nurašymas

Nurašyta dokumentų iš viso (fiz. vnt. ir pav.) be periodikos (Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.		2020 m.		Skirtumas	
	fiz. vnt.	pavad.	fiz. vnt.	pavad.	fiz. vnt.	pavad.
Elektrėnų VB	714	326	1368	664	-654	-338
Vievio MF	3608	2765	4628	3395	-1020	-630
KF	2642	144	3989	447	-1347	-303
Viso ESVB	6964	400	9985	779	-3021	-379

2021 m. pripažintų nereikalingais arba netinkamais naudoti bibliotekos dokumentų nurašyta 6964 fiz. vnt. t. y. 43,4 proc. mažiau nei 2020 m. Patikrinus dviejų bibliotekų dokumentų fondus, nustatyti trūkumai sudarė 62 fiz. vnt. dokumentų, t. y. 0,9 proc. nuo bendro nurašytų dokumentų kiekio; susidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai sudarė 6322 fiz. vnt. t. y. 90,8 proc.; praradę aktualumą sudaro 580 fiz. vnt. t. y. 8,3 proc. nuo bendro nurašytų dokumentų kiekio.

Kraštotyros dokumentų fondas ir jo panaudojimas

Kraštotyros fondas, kraštotyros įrašų skaičius, kraštotyros darbų skaičius

	Kraštotyros fondas (fiz. vnt.)	2021 m. parengtų kraštotyros darbų skaičius
Elektrėnų VB	2395	2
Vievio MF	420	0
KF	1862	6
ESVB	4677	8

Bibliotekų kraštotyros fonduose iš viso saugoma 4677 fiz. vnt. spaudinių, per 2021 m. kraštotyros dokumentų fondas pasipildė 283 naujais spaudiniais.

Per 2021 m. Elektrėnų savivaldybės bibliotekų kraštotyros fondus papildė 37 nauji kraštiečių kūrybos leidiniai bei leidiniai apie Elektrėnų kraštą: Daivos Červokienės knyga „Jie garsino Semeliškes“ apie 30 Semeliškių kraštą garsinusių žmonių (knygnešius, savivaldos kūrėjus, kunigus, pedagogus, literatus ir kt.), Elektrėnų bibliotekos darbuotojos Jūratės Volungevičienės sudaryta knyga „Elektrėnų krašto kultūros paveldas vaikams“ išleista kartu su spalvinimo knygelė (piešinių autorė Elektrėnų bibliotekos dailininkė Rima Čepienė), Olijandro Lukoševičiaus knyga „Trakų penktoji rinktinė: Kaišiadorių regiono šaulių istorija 1919–1940 m.“, Onos Rasutės Šakienės bei Jono Laurinavičiaus sudaryta biografinė knyga apie rašytoją Justiną Pilyponį „Gyvenimas kaip graudus nuotykis“, Elektrėnų savivaldybės 20-mečio jubiliejaus proga vieviečio Virgilijaus Poviliūno išleistas katalogas „Elektrėnų savivaldybės

atminimo ženklai“, kuriame pristatomos savivaldybės regalijos, miestų ženkliukai, medaliai, ženklų ir ženkliukų projektai, gairėlės (vimpelai), įvairūs kiti suvenyrai (antsiuvai, raktų pakabukai, kt.), ketvirtoji kraštiečio Aivaro Veiknio knyga „Mamuto medžioklė“, pirmoji Arvydo Vyšniausko poezijos knyga „Vasario vyšnia“, Onutės Kulbokienės haiku rinkinys „Minčių vėtrungė“, Antano Šilkūno knyga apsakymų rinktinė „Laimės trupiniai“ ir kiti kraštiečių leidiniai.

Elektrėnų savivaldybės literatė, literatų klubo „Strėva“ pirmininkė Vilija Dobrovoslkienė 2021 m. padovanojo Elektrėnų bibliotekai asmeninę knygų kolekciją.

Informacinių dokumentų fondas

Informacinis fondas

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m.	2020 m.	Skirtumas
Elektrėnų VB	2315	2301	14
Vievio MF	790	774	16
KF	2592	2529	63
ESVB	5697	5604	93

ESVB iš viso sukaupė 5697 fiz. vnt. informacinių leidinių, tai sudaro 3,3 proc. nuo viso bibliotekos dokumentų fondo. Pastebime, kad vis daugiau informacijos persikėlus į internetą, Informacinio fondo paklausa kasmet mažėja.

Vidutiniškai kiekvienas kaimo filialas turi 259 fiz. vnt. informacinių leidinių.

Regėjimo negalią turinčių vartotojų fondas

Elektrėnų bibliotekoje regėjimo negalią turintys asmenys gali naudotis Lietuvos aklųjų bibliotekos teikiamomis paslaugomis. 2021 m. šiomis paslaugomis pasinaudojo 6 vartotojai. Vartotojams garsines knygas pristatė socialiniai darbuotojai, šeimos nariai. Per 2021 m. buvo išduotos 375 garsinės knygos, regėjimo negalią turintys skaitytojai Elektrėnų bibliotekoje apsilankė 17 kartų. Lietuvos aklųjų biblioteka suteikė Elektrėnų bibliotekai galimybes naudotis garsinių knygų grotuvais, šia paslauga 2021 m. pasinaudojo 3 vartotojai.

Lapkričio 12 d. Lietuvos aklųjų bibliotekos darbuotojai Elektrėnų bibliotekoje organizavo mokymus „Biblioteka visiems. Ką pasiūlyti kitaip skaitančiam vartotojui“, renginyje sužinojome, kaip pagelbėti regos ir skaitymo sutrikimų turintiems žmonėms, renginio metu taip pat buvo pristatyta virtuali biblioteką „ELVIS“. Šio susitikimo metu buvo pasirašyta sutartis tarp Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos ir Lietuvos aklųjų bibliotekos, kuri įgalino ESVB būti virtualios bibliotekos ELVIS administratore.

TBA

Tarp bibliotekinio abonemento paslauga nėra populiari, 2021 m. TBA paslauga naudojosi 2 Elektrėnų VB lankytojai: išsiųsti 2 TBA užsakymai ir gauti 2 užsakyti dokumentai.

Fondo apyvartos rodiklis

(Lyginamoji 2021 m. ir 2020 m. analizė)

	2021 m. fondo apyvartos rodiklis	2020 m. fondo apyvartos rodiklis	Skirtumas
Elektrėnų VB	0,59	0,81	-0,22
Vievio MF	0,17	0,7	-0,53
KF	0,57	0,7	-0,13
ESVB	0,52	0,74	-0,22

Fondo apyvartos sumažėjimą lėmė COVID-19 sukelti ribojimai bei su tuo susiję žmonių įpročių pasikeitimai. Vievio filiale toks didelis fondo apyvartos rodiklio sumažėjimas atsirado dėl to, kad biblioteka dėl techninių problemų negalėjo aptarnauti skaitytojų bibliotekos viduje.

Dokumentų fondo apsauga

Stengiamės, kad ESVB fondai būtų tikrinami vadovaujantis LR Kultūros ministro įsakymu „Dėl bibliotekų fondo apsaugos nuostatų patikrinimo“. Bibliotekose, kurių dokumentų fondas neviršija 15 tūkst. fiz. vnt. (visi kaimo filialai) fondo patikrinimas daromas kas 5-7 metai, bibliotekose, turinčiose 15–50 tūkstančių fizinių vienetų fondus (Vievio filialas) – kas 10–15 metų; turinčiose 50–100 tūkstančių (Elektrėnų centrinė biblioteka) – kas 15–20 metų; Dokumentų fondų patikrinimai visada yra atliekami pasikeitus atsakingam asmeniui.

Biblioteka	Paskutinio fondo patikrinimo data
Elektrėnų VB	2015 m.
Abromiškių KF	2016 m.
Balceriškių KF	2021 m.
Beižionių KF	2015 m.
Gilučių KF	2015 m.
Jagėlonių KF	2021 m.
Kazokiškių KF	2016 m.
Kietaviškių KF	2021 m.
Pakalniškių KF	2016 m.
Pastrėvio KF	2015 m.
Semeliškių KF	2021 m.
Vievio MF	2021 m.

Ataskaitiniais metais fondo patikrinimas buvo atliktas Jagėlonių ir Kietaviškių filialuose, kadangi šiuose filialuose keitėsi atskaitingi asmenys bei Vievio miesto filiale, persikrausčius į naujas patalpas. Balceriškių ir Semeliškių kaimo filialuose fondo patikrinimas buvo pradėtas 2021 m. pabaigoje, planuojame, šiuose filialuose patikrinimą užbaigti 2022 m. sausio mėn.

Leidinių atnaujinimo galimybės bibliotekoje

Leidinių atnaujinimo galimybės bibliotekoje priklauso nuo finansavimo. Kultūros ministerijos skiriamos lėšos fondų komplektavimui kiekvienais metais po truputį didėja, tačiau ir knygos nuolat brangsta, todėl pasiekti aukštesnį fondų atsinaujinimo rezultatą nepavyksta. Ataskaitiniais metais fondo atsinaujinimo procentas buvo 5,0 proc., t. y. 0,8 proc. mažiau nei 2020 m., nes 2020 m. buvo gautas papildomas finansavimas iš Lietuvos kultūros ministerijos. Per ataskaitinius metus, bibliotekos rėmėjai - leidyklos ir autoriai taip pat prisidėjo prie leidinių atnaujinimo bibliotekose, bibliotekai dovanojo 1067 fiz. vnt. knygų už 3624,03 Eur.

Vartotojų negrąžintų dokumentų išieškojimo būdai, šio darbo rezultatai, problemos

ESVB dažniausiai naudojami šie negrąžintų dokumentų išieškojimo būdai:

- ✓ skambučiai telefonu,
- ✓ elektroniniai priminimo laiškai,
- ✓ pranešimų įteikimas skaitytojo nurodytu gyvenamosios vietos adresu.

Problemos: kartais skaitytojai yra nepasiekiami jų nurodytais kontaktais.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA

Dalyvavimas tyrimuose

Elektrėnų SVB 2021 metais dalyvavo Vilniaus apskrities A, Mickevičiaus viešosios bibliotekos tyrime „Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos specialistų profesinės kompetencijos ugdymo ir metodinės pagalbos poreikiai“.

ESVB vykdė „Pasitenkinimo Elektrėnų SVB lankytojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis“ tyrimą. Apklausoje dalyvavusieji pasiskirstė taip: 45 proc. pildžiusiųjų klausimyną buvo Elektrėnų gyventojai, 7,5 proc. – vieviečiai ir 47,5 proc. – gyvenančių kitose vietovėse (daugiausiai kaimiškose). Pagal amžių respondentai pasiskirstė taip: didžiausias procentas – 37,5 proc. 40-49 metų amžiaus atsakiusiųjų, 22,5 proc. klausimyną užpildė 60-69 metų lankytojų, 20 proc. – 30-39 m., toliau 50-59 m. –12,5 proc., mažiausias proc. užpildė jaunimo 15-19 m. –2,5 proc., 20-29 m. – 5 proc. atsakiusiųjų. Iš dalyvavusiųjų apklausoje daugiausiai yra moterys – 82,5 proc.

Džiugina tai, kad 90 proc. respondentų bibliotekoje ketina lankytis ateityje bei pasiūlytų apsilankyti kitam asmeniui.

45,5 proc. atsakiusiųjų lankosi Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo skyriuje, 13,2 proc. – Vaikų ir jaunimo literatūros skyriuje, 35,8 proc. respondentų nurodė besilankantys bibliotekos filialuose. Besilankantys Meno ir užsienio kalbų skaitykloje nurodė 1,9 proc. apklaustųjų, tiek pat nurodė ir besilankantys Informacijos ir kraštotyros skaitykloje, 5,7 proc. - Interneto skaitykloje

Daugiau kaip pusė respondentų nurodė visiškai patenkinti bibliotekos organizuojamais mokymais (27,5 proc. visiškai patenkinti, 25 proc. labai patenkinti, 35 proc. nedalyvavo).

80 proc. klausimyną pildžiusiųjų mieliau dalyvautų bibliotekoje organizuojamuose renginiuose, nei stebėtų virtualiai.

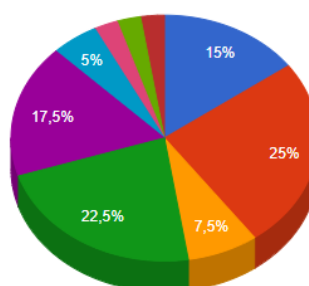
Dėl periodinių leidinių panaudos bibliotekoje: prenumeruojamais leidiniais visiškai patenkinti 45 proc., labiau patenkinti 17 proc., nesinaudoja 30 proc. apklaustųjų.

Bibliotekos knygų fondais visiškai patenkinti 52,5 proc., labiau patenkinti – 32,5 proc. respondentų, 7,5 proc. ir 5 proc., pasirinkę atsakymą „Kitas variantas“ pageidautų įvairesnio ir platesnio naujų knygų pasirinkimo, 2,5 proc. nurodė nesiskolinantys knygų.

Visiškai patenkinti aptarnavimo kokybe nurodė 65,9 proc., labiau patenkinti – 24,4 proc., 24,4 proc. nurodė kur galėtumėm pagerinti aptarnavimo kokybę, o 2,4 proc. pildžiusiųjų klausimyną bibliotekoje nesilanko.

1. Kaip dažnai naudojate Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų paslaugas?

- Dažniau nei kartą per savaitę
- Kartą per savaitę
- Kartą per keletą savaičių
- Kartą per mėnesį
- Kartą per keletą mėnesių
- Kartą per pusę metų
- Kartą per metus
- Rečiau nei kartą per metus
- Nesinaudoju

Peržvelgę atsakymus į klausimą kaip dažnai respondentai lankosi bibliotekose ir naudojami jų paslaugomis, matome, kad didžioji dalis jų lankosi pakankamai dažnai, kartą per

pusę metų nurodė tik 5 proc. apklaustųjų, 2,5 proc. atsakė nesinaudojantys bibliotekų paslaugomis.

Metodinės veiklos kryptys ir uždaviniai

Metodinės veiklos tikslas – kelti bibliotekininkų profesines kompetencijas, skatinti jų kūrybiškumą, organizuoti praktinę pagalbą. Pagrindinės kryptys: bibliotekos dokumentų ruošimas, filialų veiklos organizavimas, patikra ir praktinės pagalbos teikimas, mokomųjų seminarų, bibliotekininkų pasitarimų, bibliotekos procesų tobulinimas ir naujų technologijų diegimas, bibliotekų veiklos apibendrinimas, projektinė veikla.

Metodinių rekomendacijų rengimas

- ✓ Parengtas ir Elektrėnų savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyriui pateiktas 2022 m. renginių planas;
- ✓ parengtas Elektrėnų kraštui svarbių datų „Kraštiečių kalendorius“ ;
- ✓ parengta rekomendacija darbuotojams apie dokumentų parodų rengimą;
- ✓ teiktos konsultacijos analizinius įrašus kuriantiems darbuotojams;
- ✓ parengtas „Atmintinų datų kalendorius 2022 metams“;
- ✓ parengti Metodikos ir komunikacijos skyriaus nuostatai, darbuotojų pareigybės.

Praktinės pagalbos teikimas

Elektrėnų VB specialistai teikė metodinę ir praktinę pagalbą filialų darbuotojams fondų patikros, dokumentų nurašymo, kraštotyrinės veiklos, dokumentų klasifikacijos keitimo pagal naujas UDK lenteles, dokumentų parodų rengimo ir kitais bibliotekinės veiklos klausimais, konsultavo filialų bibliotekininkus, mokė naujai priimtus darbuotojus, telefonu, el. paštu bei išvykų į filialus metu. Seminaro metu ir nuvykus į filialus, bibliotekininkai buvo supažindinti su naujais bibliotekos norminiais dokumentais.

Kadangi keitėsi darbuotojai dviejuose filialuose – Kietaviškių filiale ir Jagėlonių filiale, buvo atlikti dokumentų fondo patikrinimai. Jagėlonių filiale pradėjus dirbti naujai darbuotojai, ji buvo apmokyta dirbti bibliotekoje, supažindinti su knygų fondu, LIBIS programine įranga.

X. BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBUOTOJAI IR JŲ PROFESIONALUMO UGDYMAS

Bibliotekos organizacinė struktūra

ESVB dirba pagal 2020 m. rugpjūčio 13 d. direktoriaus įsakymu Nr. P-3.1.- 48 patvirtintą struktūrą, kurią sudaro šie centrinės bibliotekos skyriai ir filialai:

- ✓ Metodikos ir komunikacijos skyrius;
- ✓ Dokumentų komplektavimo skyrius;
- ✓ Infrastruktūros skyrius;
- ✓ Skaitytojų aptarnavimo skyrius;
- ✓ Vaikų ir jaunimo literatūros skyrius;
- ✓ Viečio miesto ir 10 kaimo filialų: Abromiškių, Balceriškių, Beižionių, Jagėlonių, Gilučių, Kazokiškių, Kietaviškių, Pakalniškių, Pastrėvio, Semeliškių.

Skyrių funkcinė atsakomybė

Metodikos ir komunikacijos skyrius. Skyrius inicijuoja informacijos teikimą visuomenei, įstaigoms, organizacijoms, žiniasklaidai; pristato Bibliotekos vykdomą veiklą per įvairias komunikacines priemones; administruoja Bibliotekos pagrindinius socialinius tinklus, Bibliotekos svetainę; kaupia informaciją apie Bibliotekos komunikacinę veiklą – įgyvendinamas programas, projektus, renginius, parodas, paminėjimus žiniasklaidoje; pagal kompetenciją rengia pranešimus spaudai, pristatomuosius straipsnius, kuria kitokio pobūdžio turinį Bibliotekos interneto svetainei, socialinės komunikacijos kanalams; analizuoja ir stebi Bibliotekos veiklos pokyčius, numato komunikacijos plėtos tendencijas, teikia pasiūlymus ir rekomendacijas Bibliotekos veiklos tobulinimo klausimais; organizuoja naujausių su bibliotekos veikla susijusių dokumentų ir metodinių rekomendacijų bei profesinės literatūros apžvalgas; organizuoja metodines išvykas į struktūrinius teritorinius padalinius, teikia rekomendacijas veiklos tobulinimo bei darbo organizavimo klausimais, prižiūri, kaip jos įgyvendinamos.

Vaikų ir jaunimo literatūros skyrius. Skyrius skirtas kaupti spaudinius ir kitus Vaikų ir literatūros skyriaus dokumentus. Registruoti, aptarnauti, atlikti informacines paieškas pagal vartotojų užklausas vaikams iki 14 metų amžiaus, taip pat 15-16 metų paaugliams bei suaugusiems skaitytojams, besidomintiems vaikų literatūra. Rengti parodas, organizuoti kultūrinius, švietėjiškus renginius, skirtus žinių, kultūros ir informacijos sklaidai. Organizuoti ir vykdyti edukacijas vaikams nuo ikimokyklinukų iki 14 metų amžiaus, taip pat 15-16 metų paaugliams. Plėsti gyventojų vaikų prieigos prie interneto galimybes, gerinti jų kompiuterinį raštingumą, mokyti naudotis bibliotekos elektroniniu katalogu ir duomenų bazėmis. Ieškoti bendradarbiavimo formų su švietimo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, kitomis bibliotekomis. Skleisti informaciją apie Vaikų ir jaunimo literatūros skyrių, jame teikiamas paslaugas populiarinti skyriaus veiklą.

Dokumentų komplektavimo skyrius. Skyrius skirtas formuoti bibliotekos dokumentų fondo struktūrą, atsižvelgiant į savivaldybės istorines tradicijas, ekonominę ir kultūrinę plėtrą. Užtikrinti racionalų bibliotekos turimų lėšų panaudojimą naujiems dokumentams įsigyti. Skyrius atsakingas už bibliotekų fondų struktūrą, formavimą, apskaitą, saugojimą, naujų dokumentų tvarkymą, viešinimą, sisteminimą ir paskirstymą struktūriniams padaliniams.

Infrastruktūros skyrius. Skyriaus paskirtis užtikrinti, kad visos bibliotekos darbui reikalingos priemonės ir aplinka būtų tinkama, t. y. aprūpinti bibliotekas ūkinėmis, kanceliariinėmis bei kitomis prekėmis bei inventoriumi, užtikrinti inventoriaus funkcionalumą.

Rūpintis ir užtikrinti tinkamą darbų ir sveikatos, priešgaisrinę ir civilinę saugą. Organizuoti ir užtikrinti tarnybinio automobilio priežiūrą. Organizuoti ESVB turto apsaugą. Organizuoti ir pagal galimybes atlikti einamąjį ESVB patalpų remontą. Vykdyti LBIS administravimą ir priežiūrą. vykdo internetinių svetainių funkcionalumą, diegimą ir priežiūrą.

Skaitytojų aptarnavimo skyrius. Kaupti spaudinius ir kitus dokumentus, skirtus suaugusiems skaitytojams, atnaujinant fondus, tvarkyti, apskaityti ir saugoti, nurašyti iš dokumentų fondo praradusius, aktualumą, susidėvėjusius leidinius. Užtikrinti kvalifikuotą ir efektyvų vartotojų aptarnavimą bibliotekoje, bendradarbiaujant su kitais bibliotekos struktūriniais padaliniais, įgyvendinti inovatyvius sprendimus, gerinant Bibliotekos paslaugų kokybę, skatinant vartotojų kultūrinį raštingumą, kūrybingumą ir mokymąsi visą gyvenimą. Vykdyti vartotojų registravimo, informavimo ir apskaitos kontrolę. Organizuoti informacinį vartotojų aptarnavimą. Skolinti dokumentus, kontroliuoti jų gražinimo terminus. Organizuoti tyrimus susijusius su vartotojų poreikiais. Teikti TBA paslaugas. Teikti metodinę pagalbą padaliniams. Teikti paslaugas regos ar kitą negalią turintiems asmenims, bendradarbiauja su Lietuvos aklųjų biblioteka. Kaupti ir saugoti kraštotyros spaudinių fondą, rengti kraštotyros darbus. Rengti tradicines bei virtualias parodas.

Bendroji darbuotojų charakteristika

Darbuotojų skaičius

	Darbuotojų skaičius	Profesionalūs bibliotekininkai	Bibliotekininkai, turintys bibliotekininkystės ar informacijos mokslų srities išsilavinimą	Profesionalūs bibliotekininkai dirbantys ne visą dieną
Elektrėnų VB	28	17	8	0
Vievio MF	5	3	2	0
KF	10	10	2	0
ESVB	43	30	12	0

ESVB dirba 43 darbuotojai (45 etatai), iš jų 30 bibliotekininkų. 40 proc. dirbančiųjų bibliotekininkų turi bibliotekininkystės ar informacijos mokslų srities išsilavinimą, likę 60 proc. darbui reikalingus įgūdžius yra įgiję dirbdami. Visi bibliotekininkai, tiek dirbantys centrinėje bibliotekoje, tiek ir filialuose dirba pilnu etatu.

2021 m. vyko darbuotojų kaita, į užtarnautą poilsį, sulaukus pensinio amžiaus išėjo Kietaviškių filialo vyresnioji bibliotekininkė, pradirbusi ESVB 16 metų. Į jos vietą buvo perkelta Jagėlonių bibliotekoje dirbusi bibliotekininkė. Į Jagėlonių kaimo filialą buvo priimta nauja darbuotoja, turinti darbo patirties kultūros srityje. 2021 m. darbo sutartį savo noru nutraukė Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus vyr. bibliotekininkė, o į Metodikos ir komunikacijos skyrių 2021 m. buvo priimta kultūrinių renginių organizatorė.

Darbuotojų išsilavinimas

	Auštasis	% su aukštesniu išsilavinimu	Aukštesnis	% su aukštesniu išsilavinimu	Kitas	% su kitu išsilavinimu
Elektrėnų VB	11	39	13	47	4	14
Vievio MF	4	80	0	0	1	20
KF	3	30	6	60	1	10
ESVB	18	42	19	44	6	14

2021 m. ESVB pradėjo dirbti 2 naujos darbuotojos, turinčios aukštąjį išsilavinimą, tai Jagėlonių kaimo filialo bibliotekininkė ir Metodikos ir komunikacijos skyriaus kultūrinių renginių organizatorė.

Darbuotojų profesionalumo ugdymas

	Darbuotojų kėlusią kvalifikaciją skaičius	Kiek kartų kėlė kvalifikaciją iš viso	Vidutinis kvalifikacijos kėlimo kartų skaičius
Elektrėnų VB	24	37	1,54
Vievio MF	4	18	4,5
KF	9	21	2,3
ESVB	37	76	2,1

2021 m. buvo apmokyti bei supažindinti su darbu 2 nauji darbuotojai: Jagėlonių filialo bibliotekininkė bei kultūrinių renginių organizatorė.

Darbuotojai, aptarnaujantys skaitytojus, dalyvavo mokymuose „Bendravimo su vaikais ypatumai“, „Bendravimas su įvairaus amžiaus vartotojais, konfliktų sprendimas“, „Bendravimo su žmonėmis turinčiais negalią ypatumai“, „Renginių organizavimo ABC“, „Efektyvus Lietuvos viešųjų bibliotekų informacinės sistemos naudojimas siekiant pagerinti vartotojų aptarnavimo kokybę“, „LIBIS naujos aplinkos mokymai“, „Kaip atpažinti vartotoją sergantį epilepsija ir suteikti pirmąją pagalbą“, „Biblioteka visiems. Ką pasiūlyti kitaip skaitančiam vartotojui“, „Edukacinės veiklos bibliotekoje: galimybės ir iššūkiai“, „Emocinis palaikymas išmaniajame darbe su jaunimu“ ir pan. Dirbantys su kraštotyrine medžiaga iš klausė mokymus „Kraštotyros darbo aktualinimas bibliotekoje“. Darbuotojai vedantys robotikos užsiėmimus dalyvavo kūrybinio, programavimo ir inžinerinio paketo mokymuose. Darbuotojai taip pat dalyvavo viešojo kalbėjimo, nuotolinio darbo įrankių pristatymo, kompiuterinio raštingumo, dokumentų rengimo, streso valdymo, kūrybiškumo ugdymo ir kt. mokymuose.

Bibliotekoje skatiname darbuotojus kelti savo kvalifikaciją, dalyvauti profesiniuose seminaruose bei mokymuose, kadangi tai tiesiogiai įtakoja darbo kokybę, suteikia naujų galimybių profesinėje srityje. Darbuotojus su darbo naujovėmis supažindiname metodiniuose susirinkimuose. 2021 m. buvo organizuotas 1 darbuotojų susirinkimas, jame aptarti aktualūs darbo klausimai, darbo naujovės, ieškota idėjų Elektrėnų bibliotekos 55-mečiui organizuoti.

Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

	Bibliotekininkų, aptarnaujančių skaitytojus skaičius	Vartotojų skaičius tenkantis 1 bibliotekininkui	Lankytojų skaičius tenkantis 1 bibliotekininkui	Išduotis (fiz. vnt.) 1 bibliotekininkui
Elektrėnų VB	10	-	1917	3553
Vievio MF	3	-	505	1358
KF	10	-	2730	5002
ESVB	23	176	2087	3896

Deja, bet dėl naujos biblioteka.lt sistemos nefunktionalumo negalime apskaičiuoti kiek vidutiniškai 1 bibliotekininkas aptarnauja registruotų bibliotekos vartotojų, kadangi biblioteka.lt neteikia duomenų apie kiekvienoje bibliotekoje registruotų vartotojų skaičių.

Vidutiniškai 1 ESVB skaitytojus ir vartotojus aptarnaujantis darbuotojas 2021 m. aptarnavo 2087 lankytojus, išdavė 3896 dokumentus, lyginant su 2020 m. darbo krūvis išduodant leidinius sumažėjo 32 proc. Daugiausiai įtakos tam turėjo didelis sergamumas COVID-19 bei skaitytojų dėl pastato techninių problemų neįsileidžiantis (aptarnaujantis prie bibliotekos arba pristatantis knygas į namus) Vievio miesto filialas. Tie patys bibliotekininkai, kurie aptarnauja skaitytojus išduodami jiems leidinius dirba ir kitus darbus: atsakinėja į informacines užklausas, tvarko fondą, kuria kraštotyros analizinius bibliografinius įrašus, organizuoja renginius, ruošia temines parodas, dirba su skolininkais, dalyvauja projektinėse veiklose ir pan.

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

2021 m. planavome, kad Vievio miesto biblioteka atvers savo duris knygų išsiilgusiems skaitytojams, tačiau dėl tam tikrų pastato techninių problemų Vievio bibliotekos atidarymas buvo nukeltas į 2022 m., tai neigiamai įtakojo ne tik Vievio, bet ir visos ESVB veiklos rodiklius.

Daugumos Elektrėnų savivaldybės bibliotekų patalpos yra geros būklės, tačiau yra 2 bibliotekos (Abromiškių ir Jagėlonių) vis dar šildomos kietu kuru – malkomis, tai sukelia nemažai problemų. Savaitgaliais ir švenčių dienomis kūrikas nedirba, biblioteka ir visa joje esanti įranga labai stipriai atvėsta, manome, kad tai kenkia bibliotekoje esančiai įrangai bei knygoms ir kt. dokumentams.

Visos ESVB tinklo bibliotekos yra pilnai kompiuterizuotos, darbuotojų ir vartotojų kompiuterinės darbo vietos yra pajungtos prie interneto, kiekvienoje bibliotekoje veikia nemokamas WIFI.

Kompiuterių ir dauginimo priemonių skaičius

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Dauginimo aparatai vartotojams
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams	
Elektrėnų VB	51	24	27	2
Vievio MF	12	8	4	1
KF	59	49	10	10
ESVB	122	81	41	13

Kiekvienas kaimo filialas vidutiniškai turi po 5 lankytojams skirtus kompiuterius bei 1 multifunkcinį įrenginį. Vievio miesto filiale yra 8 lankytojams skirti kompiuteriai, Elektrėnų bibliotekoje – 24 iš kurių 8 skirti vaikams. Vaikams prie kompiuterių leidžiama praleisti ne daugiau 2 valandų, kas valandą darant 15 min. pertrauką.

XII. FINANSAVIMAS

2021 m. Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos išlaidos sudarė 739563,94 Eur (4,25 proc. daugiau nei 2020 m.). Išlaidų padidėjimas susijęs minimalios algos bei algos kultūros ir meno darbuotojams padidėjimu, padidėjusiomis paslaugų kainomis.

Paprastosios išlaidos

Darbo užmokesčiui	Dokumentams įsigyti (Eur.)				Sklypams, pastatams	Automatizacijai	Kitos išlaidos
	Iš viso	Knygos	Periodikai	Kitiems dokumentams			
596483,94	36812,32	28336,48	8475,84	0	-	6310	99957,72

Išlaidos darbo užmokesčiui, lyginant su 2020 m. padidėjo 2 proc., vidutinis 1 darbuotojo darbo užmokestis neatskaičius mokesčių 2021 m. buvo 1097 Eur, vis dar gerokai mažesnis nei vidutis atlyginimas Lietuvoje (1352,7 Eur).

Lėšos, skirtos dokumentams įsigyti, lyginant su 2020 m. sumažėjo 24 proc., kadangi 2020 m. gavome papildomą dotaciją iš Lietuvos kultūros ministerijos, o 2021 m. negavome.

Pajamos ir finansavimas

Biudžeto lėšos (Eur.)				Už mokamas paslaugas	Parama	Programų, projektų lėšos
Iš LR Kultūros ministerijos knygoms	Iš savivaldybės VISO	Iš savivaldybės knygoms	Iš savivaldybės periodikai			
27974	690220,37	362,48	8475,80	1522,98	-	16055,57

2021 m. LR kultūros ministerija knygoms įsigyti skyrė 27974 Eur, (12502 Eur mažiau nei 2020 m., kadangi 2020 m. gavome papildomą dotaciją iš Kultūros ministerijos dėl pasaulį užvaldžiusios pandemijos).

XIII. LĖŠOS DOKUMENTAMS ĮSIGYTI

2021 m. dokumentų įsigijimui panaudota 46701,91 Eur (2020 m. - 53686,93 Eur), iš jų:

- ✓ Kultūros ministerijos lėšos spaudiniams įsigyti – 27974,00 Eur (2020 m. - 40476,00 Eur);
- ✓ Savivaldybės – 8660,36 Eur (2020 m. - 8126,73 Eur);
- ✓ Kitos lėšos (fizinių ir juridinių asmenų dovanos (knygos ir periodiniai leidiniai), Kultūros tarybos projektų leidiniai) – 10067,55 Eur (2020 m. - 5084,20 Eur).

76,7 proc. visų išleistų lėšų skirta knygų įsigijimui, 23,1 proc. skirta periodikai, 0,2 proc. – kitiems dokumentams.

- ✓ Knygoms – 35836,81 Eur (2020 m. - 44550,48 Eur);
- ✓ Periodikai (prenumerata – 8369,49 Eur ir dovanos 2416,61 Eur) – 10786,10 Eur (2020 m. – 9886,45 Eur : prenumerata – 7820,07 Eur ir dovanos 2066,38 Eur);
- ✓ Elektroniniams ir kitų laikmenų dokumentams – 15,00 Eur (2020 m. - 96,12 Eur);
- ✓ Kiti dokumentai (trimačiai) – 64,00 Eur (2020 m. - 1220,26 Eur).

2021 m. iš viso vienam savivaldybės gyventojui dokumentų iš visų šaltinių įsigyta už 2,02 Eur (2020 m. – 2,23 Eur). Iš jų:

- ✓ Kultūros ministerijos skirtų lėšų vienam savivaldybės gyventojui teko 1,21 Eur (2020 m. - 1,68 Eur);
- ✓ Savivaldybės lėšų dokumentams įsigyti skirtų lėšų vienam savivaldybės gyventojui teko 0,47 Eur (2020 m. - 0,34 Eur);
- ✓ Kitų lėšų (projektų, paramos, privačių asmenų dovanų ir kt.) vienam savivaldybės gyventojui teko 0,34 Eur (2020 m. - 0,21 Eur).

IŠVADOS

Stiprybės. Elektrėnų savivaldybės viešoji biblioteka turi išplėtotą 12 bibliotekų tinklą, kas palyginti mažoje savivaldybėje yra didelis pasiekimas, per bibliotekas galime pasiekti daugelio kaimiškų vietovių gyventojus. Didžioji dauguma bibliotekų yra suremontuotos, atnaujinta bibliotekų infrastruktūra. Projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ dėka 2021 m. buvo įsigyti 3 nauji darbuotojams skirti kompiuteriai bei virtualios realybės stendas, skirtas Elektrėnų bibliotekos vartotojams. Bibliotekose dirba kvalifikuoti darbuotojai, nuolat keliantys kvalifikaciją įvairiuose mokymuose ir seminaruose.

Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos aptarnauja 17,5 proc. Elektrėnų savivaldybės gyventojų. Elektrėnų biblioteka atvira skaitytojams I-V: 9.00-19.00, VI-8.00-15.00, Vievio biblioteka I-V: 11.00-19.00, VI-10.00-16.00, kaimo filialai atviri skaitytojams ir vartotojams 8 val. per dieną, 5 dienas per savaitę, visi bibliotekininkai dirba pilnu etatu. ESVB turi 30 bibliotekininkų aptarnaujančių bibliotekų lankytojus, organizuojančių renginius, vedančių edukacijas, formuojančių bibliotekų fondus, tvarkančių kraštotyrinę medžiagą ir pan.

Įsteigus Metodikos ir komunikacijos skyrių, daug didesnę dėmesį galėjome skirti bibliotekos paslaugų viešinimui bei kokybiškų renginių organizavimui.

Silpnybės. Sunku motyvuoti bibliotekose dirbančius darbuotojus, jų algos vis dar nesiekia šalies vidurkio, nors kyla minimali alga ir keliami koeficientai kultūros ir meno darbuotojams, bet vis dar nepriartėjam net prie vidutinės algos.

Kai kurie kaimai yra nutolę nuo bibliotekos daugiau nei per 5 kilometrus, kaimo gyventojai, neturintys transporto priemonės sunkiai gali pasiekti bibliotekas.

Galimybės. Vis populiarėjant tvarumo idėjai, biblioteka gali prisidėti prie žemės išteklių išsaugojimo, mažinti vartojimą. Skolinamos, o ne perkamos knygos gali prisidėti prie tvarios aplinkos kūrimo.

Biblioteka, automobilio dėka, turi galimybę aptarnauti nutolusius bibliotekų vartotojus bei neįgaliuosius, turinčius judėjimo negalią. Automobilis suteikė galimybę prisidėti prie lygių galimybių gauti bibliotekos paslaugas visiems savivaldybės gyventojams.

COVID-19 pandemija privertė ieškoti inovatyvių darbo metodų, visi bibliotekos darbuotojai naudojami Office365 sistema, suteikiančia galimybę prie savo dokumentų ir kitų darbo įrankių prisijungti iš bet kurios nutolusios darbo vietos, todėl bet kuris darbuotojas, esant būtinybei gali dirbti nuotoliniu būdu.

Karantino metu apribojus bibliotekų veiklą, bibliotekos atrado naujas galimybes: dokumentai buvo užsakomi bekontakčiu būdu, per elektroninį katalogą arba telefonu, kai kurios bibliotekų paslaugos persikėlė į virtualią erdvę. Renginiai bei susitikimai su skaitytojais buvo organizuojami per Facebook bei ZOOM platformas.

Pasinaudojus Lietuvos kultūros tarybos, ESF, Elektrėnų savivaldybės projektine parama yra galimybė kurti naujas bibliotekų paslaugas, organizuoti kokybiškus renginius bei užsiėmimus.

Bibliotekas atranda jauni savanoriai, savanoriaujantys Jaunimo savanoriškos tarnybos programoje, galintys įnešti bibliotekoms naujų idėjų ir darbo formų.

Grėsmės. 2021 m. labai daug žmonių sirgo COVID-19, dėl to sulaukėme mažiau lankytojų, sumažėjo dokumentų išduotis, žmonės vis daugiau laiko praleido namuose, saugioje aplinkoje. Dėl saugumo buvo įvesti ribojimai renginiams.

Didėjanti priklausomybė nuo IT ir kompiuterinių žaidimų, mažina skaitymo patrauklumą, lemia šių vartotojų grupių lankomumo mažėjimą.

Dokumentų fondas vis dar atnaujinamas nepakankamai, prie populiariausių knygų susidaro skaitytojų eilės.

Duomenis tekstinei ataskaitai pateikė: Dokumentų komplektavimo skyriaus vedėja Aldona Andužienė, Metodikos ir komunikacijos skyriaus vedėja Jūratė Volungevičienė, Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja Ona Andriejauskienė, Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus vedėja Genė Akulevičienė, vyr. finansininkė Verutė Vytienė, Vievio miesto filialo vedėja Irena Senulienė, filialų darbuotojai: Irena Kubilinskienė, Janina Kandratavičienė, Birutė Brazinskienė, Rita Vaišnorienė, Veronika Tamošiūnienė, Daiva Pileckienė, Virginija Venskutonienė, Danutė Kananavičienė, Vilija Bliujienė, Dovilė Vilkauskaitė.

Ataskaitą parengė direktoriaus pavaduotoja Kristina Partikienė, tel.: 8 672 89618, el. p.: kristina.partikiene@esvb.lt

Priedas Nr. 1 „Nuotraukos iš 2021 m. ESVB veiklų“

Susitikimas su kraštiečiu rašytoju Aivaru Veikniu, knygos „Mamuto medžioklė“ pristatymas

Susitikimas su kraštiečiu rašytoju Antanu Šilkūnu, knygos „Laimės trupiniai“ pristatymas

Susitikimas su kraštiečiu V. Poviliūnu, knygos „Elektrėnų savivaldybės atminimo ženklai“ pristatymas

Susitikimas su rašytoja, vertėja Irena Buivydaite

Prof. Vykinto Vaitkevičiaus renginys „Įtraukiantis paveldas: mūsų krašto istorijos klodai“

Susitikimas su Aiščiu Mickevičiumi, knygų „Kvepalai. Olfaktorinės istorijos“ ir „Būtaisis laikas“ pristatymas

Parodos „Šauniajam kareiviui Šveikui – 100 metų“ pristatymas

Tapytojų Virginijaus Stančiko ir Giedriaus Kazimierėno kūrybinių duetų vakaras

Kūrybinio dueto vakaras su istorikais Eugenijum Jovaiša ir Virgilijum Poviliūnu

Kraštiečio poeto Arvydo Vyšniausko knygos „Pavasario vyšnia“ pristatymai kaimo filialuose

Prof. Gedimino Navaičio knygos „Psichologinis šeimos konsultavimas“ pristatymas

Agnės ir Giedriaus Garbačiauskų dainuojamosios poezijos vakaras

Smuikininko Diego Estabano autorinis vakaras

Susitikimas su vaikų rašytoju Benu Bėrantu

Nuotoliniai knygelių pristatymai vaikų darželių vaikams

Projekto „popieriaus magija“ edukacijos Elektrėnų savivaldybės bibliotekose

VR turo po Grabijolų kaimą pristatymo renginiai Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus bibliotekoje bei LNB

Pažintis su knygelėmis netradicinėje aplinkoje šalia Elektrėnų bibliotekos

Vievio bibliotekos lauko skaitykla

Vievio bibliotekos darbuotojai aptarnauja nutolusio Panerių kaimo gyventojus, atveždami jiems knygas bibliotekos automobiliu